

SERMAYE ŞİRKETLERİNİN İNTERNET SİTESİ AÇMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ (TTK M. 1524)

Website Opening Obligation of Companies (TCC art. 1524)

Dr. Öğretim Üyesi Hakan KOÇAK*

Öz: Türk hukukunda sermaye şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüğü ve bu yükümlülüğün kapsamı 6102 sayılı Kanun m. 1524'te düzenlenmiştir. Bu maddeye göre, internet sitesi açma yükümlülüğü 6102 sayılı Kanun m. 397/4 kapsamında bağımsız denetime tâbi şirketlerle sınırlıdır. Bu şirketler, kuruluşlarından itibaren üç ay içinde internet sitesini açmak ve mevzuatta ilan edilmesi aranan hususları internet sitesinde yayınlanmak zorundadır. İnternet sitesinin taşınması gereken nitelikler, yayınlanması gereken ilanların türleri ve kapsamı, ilanların yayın süresi, şirketin bu yükümlülüğü üçüncü kişiler aracılığıyla yerine getirebilmesi ve "Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcı" adlı üçüncü kişilerde aranan nitelikler, 6102 sayılı Kanun m. 1524 ve bu maddeye dayanarak çıkarılan Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik'te düzenlenmektedir. Şirketlerin internet sitesi açma ve bu sitede belirlenen ilanları yayınlama yükümlülüğüne aykırı hareket etmesi, 6102 sayılı Kanun'da ağır yaptırıma tabi tutulmaktadır. Yükümlülüğe aykırılık halinde, ilana konu kararların iptal edilmesi, yönetim kurulu üyelerinin hukuki ve cezai sorumluluğunun doğması söz konusu olabilmektedir.

6102 sayılı Kanun m. 1524'ün gerekçesinde en üst düzeyde şeffaflığı sağlamak amacıyla öngörülen düzenlemenin gelişmelere açık olduğu, "pek de uzak olmayan bir gelecekte yapılacak değişikliklerle" düzenlemenin kapsamının genişletilebileceği ifade edilmektedir. Nitekim, ilgili maddenin ve konuya ilişkin ikincil düzenlemelerin günümüz ihtiyaçları ve teknolojik imkânları doğrultusunda yeniden düzenlenmesinde fayda bulunmaktadır. Bu çalışmada, 6102 sayılı TTK m. 1524 ve bu madde kapsamında kabul edilen ikincil düzenlemeler incelenmekte ve kanunun amacı, uygulamadaki ihtiyaçlar ve teknolojinin imkânları doğrultusunda önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Toplumu Hizmetleri, İnternet Sitesi, Yönlendirilmiş Mesaj, Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcı, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS).

Abstract: The obligation of corporations to establish a website, and the scope of this obligation are regulated in Article 1524 of Law No. 6102 in Turkish law. According to this article, the website obligation is limited to joint-stock companies that are subject to an independent audit under Article 397/4 of Law No. 6102. It is a legal requirement for these companies to establish a website within three months of their foundation and to publish the contents stipulated by law on their website. The qualifications that the website must meet, the types and scope of statements that must be published, the publication period of statements, the company's ability to fulfil this obligation through third parties, and the qualifications required of such third parties, referred to as "Central Database Service Providers" are regulated in Article 1524 of Law No. 6102 and the Regulation on Internet Sites Opened by Corporations. In accordance with Law No. 6102, companies that fail to establish a website and publish the required statements on that website are subject to severe penalties. Failure to comply may result in the aforementioned decisions being cancelled and the legal and criminal liability of the members of the board of directors.

The preamble to Article 1524 of Law No. 6102 states that the provision, which is aimed at ensuring the highest level of transparency, is adaptable to developments and that its scope may be expanded with "changes to be made in the near future." Indeed, it would be beneficial to revise the relevant article and secondary regulations in line with contemporary needs and technological developments. This article analyses Article 1524 of the Turkish Commercial Code No. 6102 and the secondary regulations adopted under that article and offers recommendations in line with the purpose of the law, practical needs and technological capabilities.

Keywords: Information Society Services, Website, Forwarded Message, Central Database Service Provider, Central Registration System (MERSIS).

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, hakan.kocak@asbu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-9591-028X

Makale Geliş Tarihi: 28.07.2025, Makale Kabul Tarihi: 09.09.2025

GİRİŞ

Şeffaflık ilkesi, 20. yüzyıl sonlarından itibaren birçok ülkede şirketler hukukunun yeniden yapılandırılmasında etkili olmuştur.¹ Türk hukukunda da aynı derecede önemli görülen şeffaflık ilkesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun (TTK) gerekçesinde kurumsal yönetimin taşıyıcı kolonlarından biri olarak görülmekte ve TTK'nın birçok hükmüne temel teşkil etmektedir.² TTK gerekçesi, şeffaflık ilkesinin yalnızca halka açık şirketlere ve yalnızca pay sahiplerine özgülenebilecek dar bir ilke olmadığını; aksine şirketleri bütün yönleriyle kuşatan ve pay sahiplerinin yanı sıra alacaklıların, çalışanların ve toplumun menfaatlerini gözetken düzenlemelerin temel dayanaklarından biri olduğunu vurgulamaktadır.³ TTK'da şeffaflık ilkesinin gerçekleşmesini sağlamaya yönelik düzenlemelerden biri, sermaye şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüğüne ilişkin TTK m. 1524 hükmüdür.⁴ Öğretide de bu hükmün şeffaflık ilkesinin bir yansıması olduğu kabul edilmektedir.⁵

Esasen günümüzde şirketlerin internet sitesi açması, yasal bir yükümlülüğün önce ticari hayatın getirdiği bir zorunluluktur. Şirketler, ticari faaliyetlerin dijital mecralarda yoğunlaşması sonucunda, uluslararası ticaret ve rekabet ortamında kendilerine ait bir internet sitesi aracılığıyla veya elektronik ticaret ortamları üzerinden faaliyet gösterebilmektedir.⁶ Ancak bu internet sitelerinde şirketlerin temel amacı ticari faaliyette bulunmak olduğu için şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu hizmetleri kapsamında yayınlanması gereken içeriklere yer verilmeyebilir veya bu içerikler tam, doğru ve güncel olmayabilir. TTK'da ise şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu hizmetleri kapsamında

-
- ¹ Bkz. TTK Gerekçesi, s. 4, nr. 9 vd., s. 18, nr. 68, (https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/Kanunlar_s.e.t._27.07.2025). Karşılaştırmalı hukukta şirketlerin şeffaflık indeksine ilişkin ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Professional Partner OÜ, “Country Data Transparency Index” (https://www.infoproff.com/en/order-credit-report/data-transparency-index_s.e.t._27.07.2025).
- ² Örnek olarak bkz. TTK m. 24/2, 77, 338/2, 379, 381/2, 431, 481, 574/2, 578, 582, 629/2, 1524.
- ³ TTK gerekçesi, s. 19, nr. 68, s. 23, nr. 89.
- ⁴ TTK gerekçesi, s. 23 nr. 89, s. 33 nr. 132.
- ⁵ Ünal Tekinalp, “Erişim Hakkı”, C. 23, S. 4, 2006, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, s. 5-6; Mete Özgür Falcıoğlu, “Anonim Şirketlerin İnternet Sitesi Açma Yükümlülüğü ve Aykırılığın Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü Bakımından Etkisi”, C. 14, S. 159, 2016, Legal Hukuk Dergisi, s. 1313. Ayrıca bkz. TTK gerekçesi, s. 19, nr. 68, s. 23, nr. 89.
- ⁶ Bu konuda örnek olarak bkz. Tamer Soysal, “Kurumsal Yönetişim İlkeleri Işığında Ticaret Kanunu Kapsamında Şirketlerin İnternet Sitesi Açma Yükümlülükleri ve Düzenlemeye İlişkin Değerlendirmeler”, C. 9, S. 1, 2022, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, s. 193-194; KOSGEB, “KOBİ Dijital Dönüşüm Destek Programı” (https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/9144/kobi-dijital-donusum-destek-programi_s.e.t._27.07.2025); T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, “Dijital Dönüşüm Programı” (https://dijitaldonusum.sanayi.gov.tr/destek-kapsami_s.e.t._27.07.2025). Türkiye’de işletmelerin internet sitesine sahip olma oranı hakkında detaylı bilgi için ayrıca bkz. TÜRKONFED, “2022 Türkiye KOBİ Görünümü Raporu”, TÜRKONFED yayınları, İstanbul, 2023, s. 35, 47, 51, (http://turkonfed.org/Files/ContentFile/turkonfed2022turkiyekobigorunumraporui-y-1690.pdf_s.e.t._27.07.2025).

önemli görülen içeriklerin tam ve güncel şekilde yayınlanmasını sağlamak amacıyla şirketlere internet sitesi açma yükümlülüğü getirilmiştir.

Şeffaflık ilkesi doğrultusunda şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğü başka ülkeler tarafından da kabul edilmektedir. Günümüzde birçok ülkede şirketlerin internet sitesi kurmaları ve belirli içerikleri bu internet sitesinde yayınlama yükümlülüğü kabul edilmektedir.⁷ Buna karşılık, TTK'nın genelinde mehzaz olarak dikkate alınan Alman ve İsviçre hukukunda, tespit edebildiğimiz kadarıyla tüm sermaye şirketlerinin internet sitesi açmasına yönelik bir hüküm bulunmamaktadır.⁸ Kanaatimizce, TTK m. 1524'ün ilk taslak halinde tüm sermaye şirketlerine internet sitesi açma yükümlülüğü getirilmesinde, gerekçede de atıf yapılan Şirketler Hukuku Alanında Yüksek Düzeyli Uzmanlar Grubunun yayınladığı “Avrupa’da Modern Şirketler Hukukuna İlişkin Çerçeve Şartlarına Dair Rapor” etkili olmuştur.⁹ Raporun kurumsal yönetime ilişkin üçüncü bölümünde şirketlerin internet siteleri ayrı bir başlık olarak ele alınmıştır. Raporda, şirketlerin kayıt altına aldıkları veya kamuya ilan ettikleri pek çok bilgi bulunduğu; ticaret sicilleri, gazeteler, borsalar, menkul kıymetlerle ilgili düzenleyici kurumlar gibi farklı mecralarda bu bilgilerin kayıt altına alındıkları; günümüzde internet sitelerinin bu dağınıklığı ortadan kaldıracabilecek verimli bir mecra olduğu ifade edilmiştir.¹⁰ Yine Raporda, internet sitelerine ilişkin öngörülecek hukuki sistemin işlevsiz hale gelmesi veya daha az külfet ve daha fazla etkinlik sağlayan bir yöntemin ortaya çıkması halinde bu doğrultuda değişiklik yapılması tavsiye edilmiştir.¹¹ Nitekim TTK gerekçesinde “*web sitesi ile ilgili düzenleme, gelişmelere açıktır. Pek de uzak olmayan bir gelecekte yapılacak değişikliklerle söz konusu başlık altında yer alan düzenlemelerin genişleyebileceği düşünülmüştür. Çünkü alan çok dinamik ve bu konudaki uluslararası çalışmalar çok yoğunudur.*” ifadelerine yer verilmiştir.

Bu makalede, TTK m. 1524'te öngörülen şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğünün genel çerçevesi çizilerek yükümlülüğün tarihçesi, amacı, şirketler ve içerik yönünden kapsamı incelenmektedir. Düzenlemenin kapsamına ve yükümlülüğe aykırılığın yaptırımına yönelik öğretilerdeki eleştirilere de değinilerek, mevcut düzenlemenin daha etkin bir yapıya kavuşmasına yönelik önerilerde bulunmaktadır.

⁷ OECD, G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023, OECD Publishing, Paris, 2023, s. 33, (<https://doi.org/10.1787/ed750b30-en> s.e.t. 27.07.2025). Genel kurul toplantı çağrısının şirketlerin internet sitelerinde yayınlaması yükümlülüğüne ilişkin karşılaştırmalı hukuk örneği için bkz. OECD, OECD Corporate Governance Factbook 2023, OECD Publishing, Paris, 2023, s. 91-92, (<https://doi.org/10.1787/6d912314-en> s.e.t. 27.07.2025); İngiltere Companies Act 2006, m. 309, (<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents> s.e.t. 27.07.2025).

⁸ Aynı yönde bkz. Abuzer Kendigelen, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Değişiklikler, 3. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2016, s. 598.

⁹ TTK gerekçesi, s. 24 nr. 94. Rapor metnine ulaşmak için ayrıca bkz. (https://www.ecgi.global/sites/default/files/report_en.pdf s.e.t. 27.07.2025).

¹⁰ Jaap Winter (ed.), “Report of The High Level Group of Company Law Experts on A Modern Regulatory Framework For Company Law in Europe”, Brusselss, 2002, s. 38, (https://www.ecgi.global/sites/default/files/report_en.pdf s.e.t. 27.07.2025).

¹¹ Winter (ed.), s. 41.

I. İNTERNET SİTESİ AÇMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN GENEL ÇERÇEVESİ

A. TARİHÇESİ

Türk hukukunda kapsamı itibarıyla tüm sermaye şirketlerinin¹² internet sitesi açma yükümlülüğü ilk kez TTK ile kabul edilmiştir.¹³ Hazırlık süreci 1999 yılına kadar uzanan¹⁴ kanun çalışmalarında internet sitesi açma yükümlülüğüne ilişkin düzenlemeye TBMM'ye sunulan 2005 tarihli ilk tasarıda yer verilmiştir.¹⁵ 2005 tarihli tasarıdaki metin, küçük düzeltmeler dışında¹⁶ büyük ölçüde aynen kanunlaşmış ve 01.07.2013'te yürürlüğe girmiştir (TTK m. 1534).

TTK m. 1524, kabulünden yürürlüğe girişine kadar geçen dönemde 6335 sayılı Kanun ile esaslı biçimde değiştirildi. İlk olarak, tüm sermaye şirketlerinin internet sitesi açma yükümlülüğüne sahip olduğu öngörülmüşken, 6335 sayılı Kanun ile bu yükümlülük sadece TTK m. 397/4 kapsamında bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlı hale getirilmiştir. Ayrıca, TTK m. 1524/6'da bağımsız denetime tabi olmayan şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğüne sahip olmadığı açıkça belirtilmiştir. İkinci olarak, şirketlerin internet sitelerinde yayınlamaları gereken içerikler TTK m. 1524/1'te on iki bent halinde belirlenmişken, 6335 sayılı Kanunla bu düzenlemeler ilga edilmiş ve yayınlanması aranan içeriklerin kapsamı “kanunen yapılması gereken ilan” şeklinde belirlenmiştir. Son olarak, internet sitesinde “yönlendirilmiş mesaj” şeklinde yayınlanacak içeriğin basılı nüshalarının saklanmasına ilişkin düzenleme madde hükmünden çıkarılmıştır.

6335 sayılı Kanunla TTK m. 1524'te yapılan değişikliklerin yanı sıra, internet sitesi açma yükümlülüğünün detaylarını düzenlemek üzere, Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik (Yönetmelik)¹⁷ yayınlanmıştır. Yönetmelik'te, şirketlerin hangi içerikleri yayınlaması gerektiği, bu içeriklerin yayında kalma süresi, internet sitesi açma yükümlülüğüne ilişkin destek alma hizmeti ve hizmetin alınma usulü, destek

¹² TTK öncesi belirli nitelikteki şirketlerin internet sitesi açmasına ilişkin örnek için ayrıca bkz. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 16/2, RG, 01.11.2005, S. 25983.

¹³ Mete Tevetoglu, “Türk Ticaret Kanunu'na Göre Şirketler Hukukunda Dijital Teknolojilerin Yeri”, iç. Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi 20-22 Temmuz 2020, (ed.) Havva Karagöz, F. Beril Özcanlı, Seda Palanduz, On İki Levha, İstanbul, 2021, s. 426-427.

¹⁴ Abuzer Kendigelen, “Yeni Türk Ticaret Kanununun Genel Olarak Değerlendirilmesi ve Başlangıç Hükümleri”, C. 16, S. 3-4, 2012, EÜHFD, s. 3.

¹⁵ Tasarıya ulaşmak için bkz. (<https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D23/Y2/T1/WebOnergeMetni/70f5fa31-0a3f-4910-bec9-77e0f8ba0bdf.pdf> s.e.t. 27.07.2025).

¹⁶ Örneğin seçimler nedeniyle kadük olan 2005 tarihli tasarıda madde kenar başlığı “web sitesi” iken yenilenen 2007 tarihli tasarıda, kenar başlığı “internet sitesi” şeklinde düzeltilmiştir. 2007 tarihli tasarı metnine ulaşmak için bkz. (<https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D23/Y2/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/ea39bd0f-76e7-43cf-97ca-9e10b14d1c5d.pdf> s.e.t. 27.07.2025).

¹⁷ RG, 31.05.2013, S. 28663.

hizmeti sağlayacak Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcılarına (MTHS) ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

TTK m. 1524 hükmüne, 6335 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklere ve Yönetmelik hükümlerine yönelik öğretilerdeki eleştiriler ve görüşler aşağıda ilgili konu başlıklarında ele alınmaktadır. Ancak bu başlık altında TTK m. 1524'ün yasalaşma sürecinin yasama tekniğine uygun olmadığını söylemek mümkündür. Çünkü, TTK m. 1524 hükmü TTK'nın ilk tasarı metinlerinden itibaren kanun taslağında yer almış; TTK'ya son anda eklenerek kabul edilmemiştir. Diğer bir ifadeyle, 6102 sayılı Kanunun en çok tartışılan maddelerinden biri TTK m. 1524 olmuştur.¹⁸ Öğretilerde bir görüş tarafından 6335 sayılı Kanun öncesinde kabul edildiği haliyle 6102 sayılı TTK'nın dört taşıyıcı kolona sahip olduğu, bunlardan birinin bilgi toplumu ve internet sitesine ilişkin TTK m. 1524 olduğu, bu maddeye dokunulmaması gerektiği savunulmuştur.¹⁹ Buna karşılık, 6335 sayılı Kanunla yapılan en esaslı değişikliklerden biri TTK m. 1524'te gerçekleşmiştir.²⁰ Türk Ticaret Kanunu gibi temel bir kanunda yasama sürecinin yasama tekniğine, düzenleyici etki analizi, şeffaflık ve katılımcılık esaslarına uygun şekilde tamamlanması gerekirdi. Ancak TTK m. 1524 hükmüne ilişkin yasama sürecinin bu esaslara uygun gerçekleştiği söylenemez.²¹

B. AMACI

İnternet sitesi açma yükümlülüğü, şirketler hukukunda kurumsal yönetimin benimsenmesini ve uygulanmasını sağlamak amacıyla getirilmiş temel düzenlemelerden biridir. Kanunun gerekçesinde açıkça ifade edildiği üzere, bu yükümlülükle ulaşılmak istenen temel hedef, şeffaflık ilkesinin etkin biçimde hayata geçirilmesidir. Bir diğer ifadeyle, şirketlerin internet sayfaları, şeffaflık ilkesinin gerçekleşmesinin bir aracıdır.²² Öğretilerde de gerekçe doğrultusunda TTK m. 1524 ile ticaret hukukunda toplumsal ve kuramsal derinliğe katkı sağlandığı; hükmün teknolojik gelişmelere uygun bir nitelik taşıdığı, şeffaflık ilkesi açısından en önemli düzenleme olduğu ve ileri düzey bir işlev göreceği ifade edilmiştir.²³ Ayrıca, hükmün sermaye piyasalarında açıklık ve güven yönünden de olumlu bir etkiye sahip olacağı belirtilmiştir.²⁴

¹⁸ Kendigelen, 2016, s. 596.

¹⁹ Kendigelen, 2012, s. 10-11.

²⁰ Kendigelen, 2016, s. 596.

²¹ Kabul edildiği haliyle 6102 sayılı Kanunun da yasama tekniğine uygun olmayan bir sürece sahip olduğu yönünde ayrıca bkz. Kendigelen, 2012, s. 6.

²² TTK gerekçesi, s. 23 nr. 89.

²³ Tekinalp, 2006, s. 6; Feyzan Hayal Şehirali Çelik/ İsmail Kırca/ Çağlar Manavgat, Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2013, s. 204; Rauf Karasu, "6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Anonim Şirketlerde Kurumsal Yönetim ile Getirilen Yenilikler", C. 4, S. 2, 2013, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 55; Soner Altaş, "Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre İnternet Sitesi Açma ve Yönlendirilmiş Mesaj Bulundurma Zorunluluğu", S. 103, 2011, Mali Çözüm Dergisi, s. 143. Öğretilerde bir görüş hükmün kamuyu aydınlatma ilkesinin bir yansıması olduğunu ifade etmektedir, ayrıca bkz. Falcıoğlu, s. 1313.

²⁴ Karasu, s. 56.

Şeffaflık ilkesinin ve TTK m. 1524'ün amacı yalnızca pay sahiplerinin menfaatlerini korumak değildir. Hükümde pay sahiplerinin dışında, şirket alacaklıları ve yatırımcılar gibi diğer menfaat sahipleri başta olmak üzere toplumun ve rekabet ortamında rol sahibi tüm kişilerin menfaati gözetilmektedir.²⁵ Nitekim, internet sitesi açma yükümlülüğüne ilişkin madde TTK sistematüğinde, anonim şirketlere ilişkin dördüncü kısım altında (TTK m. 329 vd.) veya anonim şirketlerde pay sahiplerinin haklarına ilişkin (TTK m. 425 vd.) başlık altında değil; özel bir bölüm (son hükümler) altında düzenlenmiştir. Ayrıca söz konusu bölümde hükmün üst kenar başlığı²⁶ gerekçede şeffaflık ilkesiyle eş anlamda kullanılan “bilgi toplumu hizmetleri”dir.²⁷ Bu nedenle, TTK m. 1524 pay sahiplerinin haklarını koruma amacıyla sınırlı yorumlanmamalıdır.

TTK m. 1524'ün amacı gerekçede açıkça ifade edilmekte olup düzenlemenin amacına yönelik öğretide bir görüş ayrılığı bulunmamaktadır. Ancak düzenlemenin amacı ile içeriğinin uyumu tartışmaya açıktır. Düzenlemenin amacı dikkate alındığında tüm sermaye şirketleri için internet sitesi açma yükümlülüğü getirilmesinin elverişli bir yöntem olduğunu söylemek mümkündür. Kanunun amacının yanı sıra, düzenlemenin TTK sistematüğindeki yeri de bu yaklaşıma aksi bir yorum getirmeye uygun değildir. Nitekim TTK'nın kabul edilen ilk metninde tüm sermaye şirketleri için internet sitesi açma yükümlülüğü getirilmiştir. Ancak, 6335 sayılı Kanunla internet sitesi açma yükümlülüğü sadece TTK m. 397/4 kapsamında bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlandırılmıştır. Bu değişiklikte söz konusu yükümlülüğün küçük ölçekli sermaye şirketlerinde teknik ve mali açıdan ortaya çıkardığı külfet ile internet sitesinde yayınlanması gereken içeriğin kapsamına yönelik tartışmalar etkili olmuştur. Buna karşılık, internet sitesi açma yükümlülüğünün yalnızca bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlı tutulması hem kanunun amacına hem de sistematik yorumuna aykırılık oluşturmaktadır. Öğretide de yükümlülüğün bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlandırılması ciddi eleştirilere konu olmuş, bu sınırlamanın şeffaflık ilkesinin gerçekleşmesini zayıflattığı, daha ötesi bu ilkenin gerçekleşmesini engellediği ifade edilmiştir.²⁸

²⁵ Karasu, s. 55.

²⁶ TTK m. 1534/1'e göre, madde kenar başlıkları da kanun metnine dahildir.

²⁷ TTK gerekçesi, s. 23 nr. 89.

²⁸ Yükümlülüğe tabi şirketlerin kapsamındaki sınırlamaya yönelik eleştiriler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Korkut Özkorkut, “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Şirkete Borçlanma Yasası, Finansal Raporlama ve Bağımsız Denetime İlişkin Değişiklikler”, C. 28, S. 3, 2012, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, s. 49 vd; Şehirali Çelik/ Kırca/ Manavgat, s. 204; Selçuk Yalçın, “Türk Ticaret Kanunda Web Sitesi Kullanım Zorunluluğu: Kurumsal Yönetim Kapsamında Menfaat Sahiplerinin İhtiyaçlarının Karşılanması”, S. 38, 2013, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, s. 182. 6335 sayılı Kanunla getirilen sınırlamanın şeffaflık ilkesi lehine uzun zaman geçmeden kaldırılacağı yönünde görüş için ayrıca bkz. Ünal Tekinalp, “Yeni Ticaret Kanunun İçerdiği Sermaye Ortaklıklarına İlişkin Yeni Yaklaşımlar”, C. 35, S. 286, 2012, Vergi Sorunları Dergisi, s. 18.

II. İNTERNET SİTESİ AÇMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN KAPSAMI

A. KİŞİ YÖNÜNDEN

İlk kabul edildiği haliyle TTK m. 1524'e göre, tüm sermaye şirketleri internet sitesi açmakla yükümlü kılınmıştı. Eğer TTK m. 1524 kabul edildiği haliyle günümüze kadar yürürlükte kalsaydı, 31.03.2025 tarihi itibarıyla 1.602.578 sermaye şirketinin internet sitesi açması gerekecekti.²⁹ Ayrıca 2024 ve 2025 MERSİS verileri dikkate alındığında her ay yeni kurulan ortalama 10.000 sermaye şirketi de bu yükümlülüğe tabi tutulacaktı.³⁰ Ancak 6335 sayılı Kanunla internet sitesi kurma yükümlülüğü TTK m. 397/4 kapsamında bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlandırılmıştır. TTK m. 565/2 ve m. 635 atıfları nedeniyle sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile limited şirketlerin de bağımsız denetime tabi olması yasal olarak mümkün olsa da uygulamada bağımsız denetime şirketlerin neredeyse tamamı anonim şirketlerden oluşmaktadır.

TTK m. 397/4'e göre, bağımsız denetime tabi olacak şirketleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanlığı'na aittir. Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığı tarafından bağımsız denetime tabi olma kriterleri 6434 sayılı Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar (Karar) ile belirlenmiştir.³¹ Karar'da belirli alanlarda faaliyette bulunan şirketlerin doğrudan bağımsız denetime tabi olacağı öngörülmüş ve bu şirketler Karar'ın Ek-1'inde belirtilmiştir. Örneğin, bankalar, varlık yönetim şirketleri, portföy yönetim şirketleri, finansal kiralama şirketleri doğrudan bağımsız denetime tabidir. Ek-1'de belirlenen kapsamın dışında kalan şirketler yönünden ise, şirketin aktif toplamı, yıllık net satış hasılatı ve çalışan sayısına göre eşikler belirlenmiştir. Bu üç kriterde belirlenen eşiklerden en az ikisini karşılayan şirketlerin bağımsız denetime tabi olacağı öngörülmüştür. Buna göre, borsada işlem görmeyen ancak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SPK) kapsamında halka açık sayılan şirketler yönünden³² aktif toplam için 30 milyon TL, yıllık

²⁹ Türkiye'de 31.03.2025 itibarıyla 217.658 anonim şirket, 1.335.350 limited şirket ve 49.575 kooperatif faaliyet göstermektedir, bkz.

(<https://ticaret.gov.tr/data/6214a18c13b876b4f0182f30/MERS%C4%B0S%20Verileri.pdf> s.e.t. 27.07.2025). Kanunun yürürlüğe girdiği döneme ilişkin şirket sayıları hakkında ayrıca bkz. Korkut Özkorkut, Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2013, s. 117.

³⁰ 2024 yılında toplam 13.621 anonim şirket, 102.394 limited şirket ve 2.674 kooperatif kurulmuştur. 01.01.2025-31.03.2025 arasında ise 3.128 anonim şirket, 25.555 limited şirket ve 532 kooperatif kurulmuştur. MERSİS verilerine ulaşmak için bkz. (<https://ticaret.gov.tr/istatistikler/bakanlik-istatistikleri/ic-ticaret-ve-tuketici-istatistikleri/sirket-bilgileri> s.e.t. 27.07.2025).

³¹ RG, 30.11.2022, S. 32029. Bağımsız denetime tabi olma kriterleri belirli aralıklarla yeniden düzenlenmiştir. TTK'nın yürürlüğe girmesinden sonra kabul edilen önceki kararlar için ayrıca bkz.

(<https://www.kgk.gov.tr/DynamicContentDetail/10422/Cumhurbas%CC%A7kan%C4%B1-Kararlar%C4%B1> s.e.t. 27.07.2025).

³² SPK m. 3/1-(e)'ye göre, halka açık şirketler, kitle fonlaması platformları aracılığıyla para toplayanlar hariç olmak üzere, payları halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan anonim ortaklıkları ifade etmektedir. Ayrıca SPK m. 16/1'e göre, pay

net satış hasılatı için 40 milyon Türk Lirası ve çalışan sayısı için 50 kişilik eşik değerler belirlenmiştir. Karar Ek-2'deki listede belirtilen şirketler yönünden ise, aktif toplam için 120 milyon TL, yıllık net satış hasılatı için 150 milyon Türk Lirası ve çalışan sayısı için 100 kişilik eşik değerler belirlenmiştir. Bunların dışında kalan şirketler yönünden ise, aktif toplam için 300 milyon TL, yıllık net satış hasılatı için 600 milyon Türk Lirası ve çalışan sayısı için 150 kişilik eşik değerler belirlenmiştir. Son olarak Karar m. 4'te bu kriterlere göre kapsama dahil olabilecek bazı şirketler bağımsız denetimden muaf tutulmuştur. Örneğin, sermayesinin en az yüzde 50'si devlete, il özel idarelerine, kanunla kurulmuş vakıflara ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan şirketler eşik değerleri karşılamış olsa bile bağımsız denetime tabi değildir.³³

TTK'nın yürürlüğe girmesinden 2018 yılına kadar geçen süreçte kabul edilen bağımsız denetime tabi olma kriterlerinde genel yaklaşım denetime tabi şirketlerin kapsamını genişletmek yönünde iken, bu tarihten sonra alınan kararlarda bağımsız denetime tabi şirketlerin kapsamını hem genişleten hem de sınırlayan hükümlere yer verilmiştir.³⁴ Ancak bu konuda alınan tüm kararların kapsamı en geniş haliyle dikkate alındığında dahi Türkiye'deki şirketlerin büyük ölçüde bağımsız denetim kapsamı dışında olduğu görülmektedir. TTK'nın yürürlüğe girmesinden sonra belirlenen ilk kriterlere göre bağımsız denetime tabi şirket sayısı 3.033 iken, bu sayı 2024 yılı sonunda 16.232'ye çıkmıştır.³⁵ Karar'a göre, bir şirket kurulduktan belli bir süre sonra bağımsız denetime tabi bir şirket haline gelebildiği gibi, bağımsız denetime tabi iken eşik kriterleri sağlamadığı için bir süre sonra bağımsız denetimin kapsamı dışında kalabilmektedir. Bu durumda, bağımsız denetime tabi olma özelliğini yitiren şirketler TTK m. 1524 kapsamında yayınlamak zorunda oldukları içerikleri TTK'da ve Yönetmelik'te öngörülen süre boyunca internet sitesinde tutmalıdır.³⁶ Sonuç olarak, TTK m. 1524 kapsamında internet sitesi açma ve bağımsız denetim kapsamından çıkmakla birlikte içerikleri şirket internet sitesinde erişilebilir durumda bulundurma yükümlülüğü altındaki şirket sayısının 20.000 civarında olduğu söylenebilir.

Kanaatimizce, TTK m. 1524'ün kişi yönünden kapsamına yönelik ilk düzenleme şeffaflık ve bilgi toplumu amacına daha uygundu. Yukarıda yer verilen şirket sayıları, öğretilerdeki 6335 sayılı Kanuna yönelik eleştirilerin

sahibi sayısı beş yüzü aşan anonim ortaklıkların payları halka arz edilmiş sayılmaktadır.

³³ Kararın uygulanması ve bir şirketin denetime tabi olup olmadığının tespitine ilişkin ayrıca bkz. 10.06.2025 tarih ve 75935942-050.01.04-[03/32601] Sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu Kararı, RG, 13.06.2025, S. 32925.

³⁴ Aynı yönde bkz. Soysal, s. 213.

³⁵ Yıllara göre bağımsız denetime tabi şirket sayısı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (<https://sbg.kgk.gov.tr/Istatistik/BagimsizDenetimIstatistikleri.aspx> s.e.t. 27.07.2025); (<https://www.kgk.gov.tr/sektorverileri> s.e.t. 27.07.2025).

³⁶ Arif Duran, "Sermaye Şirketlerinde İnternet Sitesi", Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013, s. 60.

haklılığını somut bir şekilde göstermektedir.³⁷ 6335 sayılı Kanun'la getirilen sınırlama kanunun amacıyla, gerekçesiyle ve sistematığıyla çelişkili bir durum yaratmıştır.³⁸ Mevcut düzenleme kanunun amacını gerçekleştirme yönünden etkin ve elverişli bir araç niteliğine sahip değildir. Aşağıda detaylarına yer verdiğimiz önerimiz doğrultusunda yeniden tüm sermaye şirketleri yönünden yükümlülük getirilmesi, TTK m. 1524'ün amacının gerçekleşmesini sağlayabilecektir.

TTK gerekçesinde şirketlere internet sitesi yükümlülüğü getirilmesine dayanak olarak “Avrupa’da Modern Şirketler Hukukuna İlişkin Çerçeve Şartlarına Dair Rapor”a atıf yapıldığına yukarıda yer vermiştik. Bu çerçevede, konunun Avrupa Birliği’nde (AB) nasıl düzenlendiğine bakmak önem arz etmektedir. Rapor’da “*listed companies*”³⁹ kategorisinde ifade edilen şirketlerin kendilerine ait bir web sitesi kurmaları ve belirli hususları ilan etme ve güncel tutma yükümlülükleri önerilmektedir.⁴⁰ “*Listed companies*” şirketleri yalnızca borsaya kote edilmiş şirketlerle sınırlı olmayıp payları düzenlenmiş piyasalarda işlem gören tüm şirketleri ifade etmektedir.⁴¹ Günümüzde AB mevzuatında Rapor’a paralel olarak bazı şirketler yönünden belirli içerikleri internet sitelerinde yayınlama yükümlülüğü kabul edilmektedir. Ancak AB düzenlemelerinde şirketlerin internet sitesi açmasına yönelik açık ve özel bir hüküm bulunmamaktadır. Bunun yerine, belirli içeriklerin belirlenen süre ile ilan edilmesine veya internet sitesinde yayınlanmasına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Bu nedenle, dolaylı olarak internet sitesi açma yükümlülüğünün getirildiği kabul edilebilir. AB mevzuatında, şirketlerin içerikleri yayınlamalarına ilişkin düzenlemelerin başında 15.12.2004 tarih ve 2004/109/EC sayılı Direktif gelmektedir.⁴² 2004/109/EC Direktif m. 4 ve m. 5’e göre düzenlenmiş piyasalarda⁴³ faaliyet gösteren kişiler finansal tablolarını on yıl süre ile yayınlamalıdır. Direktif m. 7’de ise, Direktif’te yayınlanması aranan içeriklerin yayınlanması ve sorumluluğa ilişkin hususların

³⁷ Bu konuda ayrıca bkz. Mustafa Faal, “T.T.K. m.1524 Uyarınca İnternet Sitesi Açma Yükümlülüğü Bulunan Şirket Sayısının Az Olması Sorunu”, C. 47, S. 121, 2022, Bursa Barosu Dergisi, s. 99, 102.

³⁸ Kanunun amacına nazaran mevcut düzenlemenin kapsamı dikkate alındığında dağınık fare doğurduğunu söylemek mümkündür.

³⁹ Diğer kategorideki şirketler yönünden de benzer bir sistemin getirilmesinin (ticaret siciliyle bağlantı kurulabilme şartıyla) mümkün olduğu yönünde ayrıca bkz. Winter (ed.), s. 39, 42.

⁴⁰ Winter (ed.), s. 38-39, 42.

⁴¹ Winter (ed.), s. 35.

⁴² Bkz. OJ L 390 31.12.2004, (<http://data.europa.eu/eli/dir/2004/109/2024-01-09> s.e.t. 27.07.2025).

⁴³ 2004/109/EC sayılı Direktifin atıfta bulunduğu 15.05.2014 tarih ve 2014/65/EU sayılı Direktif m. 4/1/21’de düzenlenmiş piyasalar (*regulated market*) şu şekilde tanımlanmaktadır: “*‘regulated market’ means a multilateral system operated and/or managed by a market operator, which brings together or facilitates the bringing together of multiple third-party buying and selling interests in financial instruments – in the system and in accordance with its non-discretionary rules – in a way that results in a contract, in respect of the financial instruments admitted to trading under its rules and/or systems, and which is authorised and functions regularly and in accordance with Title III of this Directive.*” (OJ L 173 12.6.2014, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/65/2025-01-17> s.e.t. 27.07.2025).

düzenlenmesi için üye ülkelere yükümlülük getirilmektedir. Bunun yanı sıra, bir başka AB düzenlemesi olan 11.07.2007 tarih ve 2007/36/EC sayılı Direktif m. 3b/1/b, m. 9a/7 ve m. 9b/5'e göre, “*listed companies*” niteliğindeki şirketler belirli içerikleri kendi internet sayfalarında yayınlamakla yükümlüdürler⁴⁴. Sonuç olarak, AB’de internet sitesi açılmasına yönelik özel ve açık bir hüküm bulunmamaktadır. Öngörülen içeriklerin şirketin internet sitesinde yayınlanmasına yönelik hükümler de bütün şirketler yerine belirli niteliğe sahip şirketler için kabul edilmiştir.

B. USUL YÖNÜNDEN

İnternet sitesi açma yükümlülüğünün usulüne ilişkin hususlar hem TTK m. 1524’te hem de Yönetmelik’te düzenlenmektedir. İlk olarak, TTK m. 1524’ün kabul edildiği ilk halinde, şirketler yayınlamakla yükümlü oldukları içeriklerin basılı nüshalarını TTK m. 82 kapsamında noter onaylı bir defterde arşivlemekle yükümlü tutulmuştur. Dijital teknolojilerin avantajından yararlanmak amacıyla getirilen bir düzenlemede muhtemelen ispat kolaylığı amacıyla öngörülen bu yükümlülük, öğretide haklı olarak eleştirilmiş⁴⁵ ve 6335 sayılı Kanun’la TTK m. 1524’ün metninden çıkarılmıştır.⁴⁶

Şirketlerin yükümlülüğünün başlangıcı TTK geçici m. 8 ve m. 1524/1’de düzenlenmiştir. TTK geçici m. 8’e göre, TTK m. 1524’ün yürürlüğe girmesinden önce bağımsız denetime tabi şirketler, TTK m. 1524’ün yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde internet sitesi açmak zorundadır. Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra kurulan şirketler yönünden ise TTK m. 1524/1’de yükümlülüğe sahip şirketlerin kuruluşlarının ticaret siciline tescilinden itibaren üç ay içinde bir internet sitesi açmaları öngörülmüştür. Ancak sonradan bağımsız denetime tabi olan şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğünün başlama anına ilişkin TTK’da hüküm bulunmamaktadır. Bu husus, Yönetmelik m. 5/2’de düzenlenmiş olup, söz konusu hükme göre, bu şirketler bağımsız denetime tabi olduğu tarihten itibaren üç ay içinde internet sitesi açmak zorundadır.⁴⁷

⁴⁴ Bkz. OJ L 184, 14.07.2007, (<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2007/36/oj/eng> s.e.t. 27.07.2025).

⁴⁵ Bkz. Kendigelen, 2016, s. 596; Duran, s. 87-88; Erdoğan Moroğlu, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2016, s. 420.

⁴⁶ Kanaatimizce, teknik açıdan anlık görüntü ve web arşiv kaydının tutulması gibi bir yöntemle çözülebilecek bir husus için, şirketlere yönelik ciddi iş yükü ve mali külfet oluşturacak böyle bir önlemin TTK’da kabul edilmesi, yasama sürecinde teknik hususlarda yeterince uzman görüşüne başvurulmadığını göstermektedir.

⁴⁷ Elektronik ortamda genel kurul yapılmasına ilişkin TTK m. 1527 hükmünde şirketin internet sitesine sahip olmasına ilişkin düzenleme bulunduğu, bu nedenle borsaya kote şirketler yönünde internet sitesi açma yükümlülüğünün TTK m. 1524’ün yürürlük tarihinden önce doğduğu yönünde bkz. Mehmet Bahtiyar, “6102 Sayılı TTK. ve İkincil Düzenlemelere Göre Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi – I,” iç. Türk Ticaret Kanunu’na İlişkin İkincil Mevzuatın Değerlendirilmesi Sempozyumu, (ed.) Ömer Teoman vd., Seçkin, Ankara, 2014, s. 124. TTK m. 1524’ün yürürlüğe girdiği tarihte vergisel hesaplamalar nedeniyle bir şirketin bağımsız denetime tabi olup olmadığının Yönetmelik’te

TTK m. 1524/1 ve Yönetmelik m. 10/4'e göre, şirketler, internet sitelerinin belirli bir bölümünü "bilgi toplumu hizmetleri" adı altında yayınlamaları gereken içeriklere özgülemelidirler. Bu alanda, şirketler ilan etmeleri beklenen içerikleri, kanunda aksine bir hüküm yoksa,⁴⁸ içeriğin dayandığı işlemin veya olgunun gerçekleştiği tarihten; içeriğin konusu tescil veya ilana bağlandığı durumlarda ise tescil veya ilanın yapıldığı tarihten itibaren en geç beş gün içinde yayınlamalıdır.⁴⁹ TTK m. 1524/5'e göre, aksine bir hüküm yoksa,⁵⁰ yayınlanmış içeriklerin şirketin internet sitesinde en az altı ay yayında kalması gerekmektedir. Aksi halde, söz konusu içerikler şirketin internet sitesinde yayınlanmamış sayılmaktadır.

TTK m. 1524/3'e göre, şirketin internet sitesinde yayınladığı içerikler, herkesin erişimine açık tutulmalıdır. İçeriklere erişim şarta bağlanamayacağı gibi, bu içeriklere erişebilmesi için bir kişinin ilgili olduğunu veya menfaatinin bulunduğunu ispat etmesi de aranmamalıdır. Bu hususa aykırılık halinde, herkes erişime yönelik engelin kaldırılmasını dava edebilmektedir. Örneğin, bu hükme göre şirketler içeriklere erişim için kişilerin şirketin internet sitesine üye olması gibi bir şart getiremez. Kanaatimizce, bu düzenleme şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu kavramları açısından ilk bakışta makul görünse de kişisel veri, bilgi güvenliği ve siber riskler açısından sorunların doğmasına neden olabilir. Örneğin, Yönetmelik m. 6/1-c'de öngörülen denetçinin yerleşim yeri kişisel veri niteliği taşıyabilir. Benzer şekilde, bir şirkete ait belirli bir husustaki veri ekonomik açıdan hiçbir risk doğurmayabilir ancak şirketlere ait verilerin büyük veri haline getirilerek işlenmesi, siber risklerin doğmasına neden olabilir. Bu nedenle, bilgi toplumu kavramı bilgi güvenliği kavramından bağımsız değerlendirilmemeli; verilere sınırsız ve kontrolsüz erişim olarak yorumlanmamalıdır. Mevcut düzenlemeye alternatif olarak aşağıda önerdiğimiz sistemde de bu doğrultuda önerilerde bulunmaktayız. Ancak önerimizin benimsenmemesi halinde de mevcut düzenlemenin bu yaklaşımla gözden geçirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Usule ilişkin bir diğer gereklilik, şirketlerin internet sitesinde yayınlamaları gereken içeriğin başına tarih ve "yönlendirilmiş mesaj"

öngörülen süreden daha sonra belirlenebildiği; düzenlemenin bu nedenle eleştiriye açık olduğu yönünde ayrıca bkz. Soner Altaş, "İlk Defa Bağımsız Denetime Tabi Olan Şirketlerde İnternet Sitesi Kurma Yükümlülüğünün Başlangıç Tarihinin Belirsizliği", C. 11, S. 124, 2015, Mali Hukuk Dergisi, s. 55-56.

⁴⁸ TTK'da bu hususta özel düzenleme olarak m. 359/2 ve m. 414/1 örnek gösterilebilir. Bu maddelerde yayına konu olan hususların tescil edildiği gün şirketin internet sitesinde ilan edilmesi gerekmektedir. İçeriklerin yayınlanması gereken zamana ilişkin istisnai diğer hükümler için ayrıca bkz. Yönetmelik m. 6/2-3.

⁴⁹ İçeriklerin yayınlanması gereken zaman yönünden Yönetmelik ile Kanun arasında uyumsuzluk olduğu, örneğin, Yönetmelik m. 6/3'e göre TTK m. 198 kapsamında gerçekleşen bir pay devrinin "gerçekleşme tarihinden" itibaren belirlenen sürede yayınlanması gerekirken, TTK m. 1524/1'e göre bu husus tescile tabi olduğu için tescilden itibaren belirlenen sürede yayınlanması gerektiği yönünde ayrıca bkz. Kadir Baş, "Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu m. 198 Uyarınca Bildirim Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğe Aykırılığın Sonuçları", C. 36, S. 1, 2020, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, s. 86.

⁵⁰ Bu konuda örnek düzenlemeler için bkz. Yönetmelik m. 6/1.

ifadesinin eklenmesidir. Ayrıca Yönetmelik 6/4'e göre, "yönlendirilmiş mesaj" zaman damgası ile oluşturulmalı ve aynı yöntemle değiştirilmelidir.⁵¹ TTK m. 1524/4 ve Yönetmelik m. 4/1-m'ye göre, internet sitesinde "yönlendirilmiş mesaj" başlığı ile yayınlanan bir içeriğin ilgili tüm taraflara yönlendirildiği karine olarak kabul edilmektedir. Buna karşılık, öğretide katıldığımız görüşe göre, bu durum TTK m. 36/3'teki sicil olumlu etkisi gibi bir hukuki sonuç doğurmaz.⁵² Diğer bir ifadeyle, şirketler yayınladıkları içerikler yönünden üçüncü kişilerin bunları bildiklerini, kişilerin şirketin internet sitesine bakmaları gerektiğini ileri süremezler. Çünkü TTK m. 1524 ile amaçlanan şirketlere ticaret siciline alternatif bir olanak sağlamak değil, şeffaflık ve bilgi toplumunda kişilerin bilgiye erişimini kolaylaştırmaktır. Ancak üçüncü kişiler yönlendirilmiş mesajı yayımlandığı şekliyle öğrendiklerini ileri sürebilirler.⁵³

TTK m. 1524/4'e göre, internet sitesinin tescili ve ilgili diğer hususların Yönetmelik'te düzenleneceği öngörülmüştür. Bu doğrultuda, Yönetmelik m. 5/6'da şirketin internet sitesinin ticaret siciline MERSİS numarası ile birlikte tescil edileceği öngörülmüştür. Ayrıca, Yönetmelik m. 11'de şirketin internet sitesinde bulunması gereken teknik hususlar ve güvenlik kriterleri belirlenmiştir. Bu kapsamda, şirketlerin internet sitesi asgari yedekleme ve felaketten kurtarma planlarına, yetkisiz erişimlere ve saldırılara karşı gerekli ağ ve sistem güvenliğine sahip olmalıdır. Ayrıca şirketlerin internet sitesi, işleyiş ve güvenlik kriterlerine ilişkin olarak Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Kamu Sertifikasyon Merkezi'nin belirlediği "İnternet Sitesi Yükümlülüğüne Tabi Şirketlerin veya MTHS'lerin Alacakları Teknik Raporda Yer Alması Gereken Teknik Kriterler Rehberi"ndeki (Rehber) şartları sağlamalıdır.⁵⁴ Sonuç olarak, şirketlerin internet sitelerinin asgari bazı teknik unsurlara ve niteliklere sahip olması gerekmektedir. Bilgi güvenliği açısından söz konusu teknik şartların aranması uygun olmakla birlikte, bu işlemlerin ve standartların gerektirdiği maliyetin, iş yükünün ve teknik personel ihtiyacının şirketler üzerinde bırakılması tartışmaya açıktır. 6335 sayılı Kanun değişikliğinden sonra hazırlanan Yönetmelik'te öngörülen bu standartların bağımsız denetime tabi şirketlerin özellikleri dikkate alınarak hazırlandığı kanaatindeyiz. Çoğunluğunu küçük ölçekli limited şirketlerin oluşturduğu Türk hukukunda, Yönetmelik'te belirlenen standartlar

⁵¹ 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu m. 3/1-h'ye göre, zaman damgası, bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve/veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik imzayla doğrulanan kaydını ifade etmektedir.

⁵² Yakup Ergincan/ Özgür Bülbül, "Şirketler Bilgi Portalı: Türkiye İçin Bir Model Önerisi", C. 23, S. 2, 2015, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 177; Necla Akdağ Güney, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili, İTO Yayınları, İstanbul, 2011, s. 83. Aksi yönde görüş için ayrıca bkz. Erol Ulusoy, "Ticaret Siciline Tescilin Olumsuz Etkisine Veda Elektronik Ticaret Sicili- Ticaret Sicili Bankası İnternet Sayfası", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, C. 1, Vedat, İstanbul, 2007, s. 111.

⁵³ Ergincan/ Bülbül, s. 177.

⁵⁴ Söz konusu Rehber'e erişmek için bkz.

(https://kamusm.bilgem.tubitak.gov.tr/dosyalar/rehberler/REHB-001-003_Internet_Sitesi_Teknik_Kriterler_Rehberi.pdf s.e.t. 27.07.2025).

çerçevesinde tüm sermaye şirketlerinin internet sitesi açmasını beklemek isabetli bir yöntem olmayacaktır. Çünkü, sınırlı sayıdaki bağımsız denetime tabi olan şirketlerin de bu standartlara göre bir sistem kurmasının zorluğu dikkate alınarak Yönetmelik m. 5/4'te internet sitesi açma yükümlülüğünün Merkezi Veri Tabanı Hizmet Sağlayıcı (MTHS) aracılığıyla gerçekleştirilmesine imkan verilmiştir.

Şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğünü bir başkası (MTHS) aracılığıyla yerine getirebilme imkanı TTK'da düzenlenmemiştir. Aşağıda yer verileceği üzere, yükümlülüğe aykırılık halinde ciddi yaptırımların öngörüldüğü bir hukuki düzenlemede, yükümlülüğün bir başkası aracılığıyla yerine getirilmesi ve aykırılığın sonuçları TTK'da düzenlenmiş olsaydı daha uygun olurdu. Çünkü, şirketin internet sitesi açma yükümlülüğünü MTHS aracılığıyla yerine getirmesi ve ilan yükümlülüğüne aykırılık halinde, hukuki ve cezai sorumluluğun tespitinde ve uygulamasında sorunlar ortaya çıkabilecektir.

MTHS'ler, Yönetmelik, m. 4/1-h'de "*Kanunun 1524 üncü maddesi ve bu Yönetmelik uyarınca şirketlerin kendi internet sitelerinin özgülennmiş kısmında erişime açılması gereken içeriği güvenli ortamda tutma, şirketin erişimine hazır bulundurma ve arşivleme dahil olmak üzere Bakanlıkça belirlennmiş diğer faaliyetleri yürüten özel hukuk tüzel kişisi*" şeklinde tanımlanmıştır. Yönetmelik m. 7 ve m. 15'e göre, bu kişilerin MTHS sıfatıyla faaliyette bulunması için Ticaret Bakanlığından izin almaları gerekmektedir. Ayrıca, MTHS'ler, faaliyetlerinin ve teknik kapasitelerinin TTK'ya, Yönetmelik'e ve yukarıda bahsedilen TUBİTAK Rehberine uygun olup olmadığını her üç yılda bir TUBİTAK'a tespit ettirerek uygunluk raporunu Bakanlığa sunmakla yükümlüdür.⁵⁵ Yönetmelik m. 16'ya göre, MTHS'lerin Yönetmelik'te ve Rehber'de aranan teknik şartları yitirmeleri ve verilen ek süre içinde eksiklikleri gidermemeleri halinde Bakanlık faaliyet izinlerini iptal etmektedir.

MTHS'lerin faaliyet izinlerinin kaldırılması veya kendiliğinden faaliyetlerine son vermeleri halinde, bu durumu hizmet verdikleri şirketlere kayıtlı elektronik posta yoluyla derhal bildirmeleri gerekir. MTHS faaliyetlerine kendi isteği ile son vermek istiyorsa, faaliyete son vereceği tarihten en az üç ay önce bu durumu Bakanlığa yazılı olarak bildirmelidir. MTHS'ler faaliyet izinlerinin kaldırılması kararının kendilerine tebliğinden veya faaliyetlerine son verme kararlarını Bakanlığa bildirmelerinden itibaren şirketlere hizmet sağlayamazlar. Faaliyetine son veren veya faaliyet izni kaldırılan şirket, bir şirketle ilgili oluşturduğu arşivi derhal ilgili şirkete devretmelidir. Bu durumda, şirketler internet sitesi açma yükümlülüğünü kendileri yerine getirebilecekleri gibi bir başka MTHS'yi de yetkilendirebilirler.

Yönetmelik'te MTHS'nin faaliyetine son verme kararı yönünden üç aylık bir geçiş süreci öngörülmüştür. Benzer şekilde, Yönetmelik m. 16/1'e göre MTHS'ler, faaliyet izninin kaldırılmasına dayanarak olacak TUBİTAK Rehberindeki kriterlere aykırılık halinde bu raporu şirketlere göndermekle yükümlüdür. Bu durumda, şirketler yönünden Bakanlığın MTHS'ye

⁵⁵ Bu konuda ayrıca bkz. (<https://ytkdil.bilgem.tubitak.gov.tr/mths/> s.e.t. 27.07.2025).

aykırılığın giderilmesi için vereceği ek süre de bir geçiş süresi olarak kullanılabilir. Ancak, MTHS'nin TUBİTAK raporunu ve aykırılıkları şirketlere bildirmemesinin, Yönetmelik'te öngörülen usule aykırı olarak faaliyetine son vermesinin veya aykırılığın rapor yoluyla tespitinden önce teknik bir ihmal veya siber risk nedeniyle içeriğin ilandan kaldırılmasının sonuçları Yönetmelik'te düzenlenmemektedir. Halbuki, TTK m. 1524/5'e göre, kanunda aksine hüküm yoksa, ilan edilmesi gereken içerik en az altı ay süreyle yayında kalmalıdır. Aksi halde ilanın yayınlanmamış sayılacağı öngörülmektedir. Söz konusu durumlarda içerik kanunda öngörülen süre kadar yayında kalmamışsa, sürenin kesildiği mi yoksa durduğu mu kabul edilmelidir? Kanaatimizce, Yönetmelik'te teknik veya haklı nedenlerle içeriğe erişilememesi halinde asgari ilan süresinin kesilip kesilmeyeceği veya durup durmayacağı hususunda bir düzenleme öngörülmesinde fayda bulunmaktadır. Aksi halde söz konusu olasılıklar gerçekleştiğinde, yükümlülüğe aykırılık nedeniyle gerçekleşebilecek hukuki yaptırımlar somut olayın şartlarına göre hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurabilecektir.

Uygulamada tespit edebildiğimiz kadarıyla faaliyette bulunan dört MTHS şirketi bulunmaktadır.⁵⁶ Yükümlülüğe tabi şirketlerin büyük ölçüde MTHS'ler yerine kendilerine ait internet sitesi açarak yükümlülüklerini yerine getirdikleri görülmektedir. Ayrıca, Yönetmelik m. 7/2'ye göre, SPK kapsamında payları Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) tarafından kayden izlenen şirketler için MTHS faaliyeti MKK tarafından yerine getirilmektedir. Bu doğrultuda, MKK söz konusu şirketler için “e-şirket” platformu üzerinden hizmet vermektedir.⁵⁷

C. İÇERİK YÖNÜNDEN

TTK m. 1524'ün kabul edilen ilk metninde, internet sitesinde yayımlanması gereken içerikler daha detaylı öngörülmüştü. Kanunda, “yayımlanacak içeriklerin başlıcaları şunlardır” ifadesine yer verilerek yayımlanacak içerikler sınırlı sayıda olmayacak şekilde on iki bentte düzenlenmişti. Bu düzenlemede, yayımlanması öngörülen başlıca hususlar, kanunen yayımlanması gereken içerikler, pay sahiplerinin haklarını kullanabilmeleri için yararlı görülen belgeler, şeffaflık ilkesi açısından yayımlanması gereken belgeler, çağrılara ait belgeler, finansal tablolar, denetçi raporları, yönetim kurulu üyelerine yapılan ödemelerdir. Yükümlülüğe aykırılık halinde hukuki ve cezai yaptırım öngörülen bir düzenlemede, sınırlı sayı ilkesinin benimsenmemesi, “şeffaflık ilkesi ve bilgi toplumu açısından açıklanması zorunlu bilgiler” gibi kapsamı belirsiz ifadelerle yer verilmesi öğretide haklı olarak eleştirilmiştir.⁵⁸ Kanunun ilk haline yönelik eleştiriler

⁵⁶ Bkz. (<https://ticaret.gov.tr/haberler/yeni-turk-ticaret-kanunu-ile-ticaret-hayatina-iliskin-koklu-donusumler-olacak> s.e.t. 27.07.2025);

(<https://ytmdl.bilgem.tubitak.gov.tr/mths/> s.e.t. 27.07.2025).

⁵⁷ 27.07.2025 itibarıyla MKK tarafından e-şirket aracılığıyla 3.043 şirkete MTHS hizmeti sağlanmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz. (<https://e-sirket.mkk.com.tr/> s.e.t. 27.07.2025).

Ayrıca bkz. (<https://www.mkk.com.tr/tr-tr/Genel-Mektuplar/Documents/GM640.pdf> s.e.t. 27.07.2025).

⁵⁸ Duran, s. 71, 85; Moroğlu, 2016, s. 420.

dikkate alınarak 6335 sayılı Kanunla yayınlanması gereken içeriğin kapsamı yeniden düzenlenmiştir. Bu değişiklik ve TTK m. 1524'ün son haline göre, şirketlerin yayın yükümlülüğünün kapsamı “kanunen yapılması gereken ilanlar”la sınırlıdır. Diğer bir ifadeyle, kanunun ilk metninde m. 1524/1-a dışında kalan tüm bentler yürürlükten kaldırılmıştır. Öğretide, 6335 sayılı Kanunla yapılan bu değişiklik, pay sahiplerinin bilgi alma hakları yönünden aleyhe bir durum arz ettiği,⁵⁹ TTK'daki kurumsal yönetim ve şeffaflık amacından uzaklaştırıldığı,⁶⁰ bilgi topumu ve şeffaflık ilkesinin gerçekleşmesi yönünden internet sitelerinin işlevini yitirdiği⁶¹ gerekçeleriyle eleştirilmiştir.

TTK m. 1524/1'deki içeriğin kapsamına yönelik “kanunen” ifadesinden ne anlaşılması gerektiği hususunda öğretide görüş ayrılığı bulunmaktadır. Bir görüşe göre, “kanunen” ifadesinden anlaşılması gereken 6102 sayılı TTK'dır. Diğer bir ifadeyle, TTK m. 1524 kapsamında şirketler yalnızca TTK'nın çeşitli maddelerinde ilan edilmesi öngörülen içerikleri yayınlamalıdır.⁶² Bu nedenle, şirketlerin ilan yükümlülüğüne ilişkin Yönetmelik'te öngörülen ancak TTK'da düzenlenmeyen içerikler kanuna ve amacına aykırılık teşkil etmektedir.⁶³ Bizim de katıldığımız diğer görüşe göre, TTK m. 1524/1'de TTK'yı ifade etmek üzere “bu kanun” ifadesine değil, “kanunen” ifadesine yer verildiği için ilan yükümlülüğünün kapsamı TTK ile sınırlı görülmemelidir. Bir diğer ifadeyle TTK dışındaki bir kanundan kaynaklı şirketin ilan yükümlülüğü söz konusu ise, bu yükümlülük de TTK m. 1524 kapsamında değerlendirilmelidir.⁶⁴ Bu hususta üzerinde durulması gereken bir diğer husus, “kanunen” ifadesinin kanunlarla sınırlı görülüp görülmeyeceğidir. Bir diğer deyişle, şirketlerin bir yönetmelik hükmü kapsamında öngörülen internet sitesinde ilan yükümlülüğü de TTK m. 1524 kapsamında değerlendirilmeli midir? Kanaatimizce, TTK m. 1524'te bahsedilen “kanunen” ifadesinin kanunların yanı sıra, diğer yasal düzenlemeleri de kapsayacak şekilde anlaşılması gerekmektedir. Nitekim genel kurul kararlarının iptaline ilişkin TTK m. 445'te öngörülen “kanuna aykırılık” kriterindeki kanun ifadesinden devletin yetkili organları tarafından kabul edilen tüm hukuki düzenlemelerin anlaşılması gerektiği öğretide kabul edilmektedir.⁶⁵ TTK m. 1524'te geçen “kanunen” ifadesinin de benzer şekilde yorumlanması isabetli olacaktır.

Şirketlerin internet sitesi açma yükümlülüğünün kapsamına ilişkin hususlar Yönetmelik m. 6'da düzenlenmektedir. Bu maddede, büyük ölçüde

⁵⁹ Falcıoğlu, s. 1304, dn. 7.

⁶⁰ Cafer Eminoğlu, Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetim, On İki Levha, İstanbul, 2014, s. 332; Özkorkut, 2012, s. 49; Şehirli Çelik/ Kırca/ Manavgat, s. 204.

⁶¹ Eminoğlu, s. 332, 334; Duran, s. 67; Ergincan/ Bülbül, s. 194. Benzer yönde bkz. Ece Deniz Günay, Sermaye Piyasası Hukuku'nda Örtülü Kazanç Aktarımı ve Türk Ticaret Kanunu Açısından Değerlendirilmesi, On İki Levha, İstanbul, 2018, s. 148.

⁶² Falcıoğlu, s. 1316.

⁶³ Falcıoğlu, s. 1315.

⁶⁴ Kerem Çelikboya, “Genel Kurul Toplantı Çağrısının İnternet Sitesinde İlan Edilmemesinin Genel Kurul Kararının Geçerliliğine Etkisi”, C. 12, S. 1, 2024, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 303, dn. 8.

⁶⁵ Bkz. Erdoğan Moroğlu, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 9. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2020, s. 222; İsmail Kırca, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 3. Baskı, Oniki Levha, İstanbul, 2022, s. 52.

TTK'nın çeşitli maddelerinde şirketin internet sitesinde yayınlanacağı belirtilen içeriklerin yayınlanması öngörülmektedir. Örneğin, TTK m. 149/1'de yayınlanması öngörülen birleşme sözleşmesi ve birleşme raporu gibi içeriklerin yayınlanma zorunluluğu Yönetmelik m. 6/3-a'da da düzenlenmektedir. Yönetmelik m. 6'daki içeriğin kapsamına ilişkin düzenlemeye bakıldığında, 6335 sayılı Kanun ile yapılan değişikliğin esas alındığı görülmektedir. Kanaatimizce, aşağıda önereceğimiz sistemin kabulü halinde, yayınlanacak içeriğin kapsamı yönünden iki hususta ikili bir ayrıma gidilmelidir. Öncelikle, yayınlanması zorunlu olan içeriğin kapsamı, şirketin türü ve niteliğine göre sınıflandırılarak belirlenmelidir. Örneğin, kurulacak sistemde, limited şirketlerin veya halka kapalı bir anonim şirketin yayınlaması gereken içerik ile halka açık şirketlerin, bağımsız denetime tabi şirketlerin veya banka gibi özel hükümlere tabi şirketlerin yayınlamaları gereken içerik farklı kapsama sahip olabilir. İkinci olarak, Türk hukukunda, kurumsal yönetim ilkeleri açısından, “uygula veya açıkla” ilkesi benimsenmiştir.⁶⁶ Bu sayede, ne tüm şirketlerin bir ilkeye uyum sağlaması zorunlu tutularak katı bir yaklaşım sergilenmiş, ne de bütün şirketlere uygun olmaması nedeniyle önemli olan bir konu kurumsal yönetim ilkelerinin kapsamı dışında tutulmuştur. Benzer bir düşünce ile, bazı hususların ilan edilip edilmemesi şirketlerin tercihinin bırakılabilir. Bu sayede, şirketlerin kurumsal yönetime teşviki ve şeffaflığın sağlanması açısından daha esnek bir model benimsenerek daha işlevsel sonuçlar elde edilebilir.

III. YÜKÜMLÜLÜĞE AYKIRILIĞIN SONUÇLARI

A. CEZAI YAPTIRIM

Bilgi toplumu ve şeffaflık ilkesine verilen önem nedeniyle, TTK m. 1524'ün uygulanabilirliğini korumak ve güçlendirmek amacıyla TTK m. 562/12'de yükümlülüğe aykırılık halinde cezai yaptırımlar öngörülmüştür. Buna göre, TTK m. 1524 kapsamında internet sitesi açma yükümlülüğünü yerine getirmeyen şirketler yönünden bu şirketlerin yönetim organı üyeleri hakkında yüz güne kadar adli para cezası verilmektedir. TTK m. 562/12'de cezai sorumluluğun faili yönünden ilgili kişiler “yönetim kurulu” veya “yönetim kurulu üyesi” yerine “şirketlerin yönetim organı üyeleri” şeklinde belirtilmiştir. Çünkü TTK'nın kabul edildiği ilk haline göre anonim şirketlerin dışında sermaye şirketi niteliğinde olan limited şirketler, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ve kooperatifler de internet sitesi açmakla yükümlüydü. Örneğin bu şirketlerden limited şirketlerin yönetim organı “müdürler”dir. 6335 sayılı Kanunla internet sitesi açma yükümlülüğü yalnızca bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlandırılmış olsa da, cezai sorumluluğa

⁶⁶ Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) m. 8, RG, 03.01.2014, S. 28871. Ayrıca bkz. Ali Paslı, ““Compliance” Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi”, C. 71, S. 2, 2013, İÜHFM, s. 318; OECD, 2023a, s. 9-10; H. Erdal Demir, Sermaye Piyasası Kurulu'nun Anonim Şirketlerdeki Yönetim Kuruluna İlişkin Kurumsal Yönetim İlkeleri, On İki Levha, İstanbul, 2013, s. 41; Gökhan Aydoğan, Anonim Şirketlerde Kamuyu Aydınlatma Belgelerinden Doğan Hukuki Sorumluluk, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2021, s. 272; Günay, s. 88.

ilişkin TTK m. 562’de bir değişikliğe gidilmemiştir. TTK m. 562’deki mevcut ifade sorumlu kişilerin kapsamı yönünden bir yorum sorunu doğurmamakla birlikte, kavram farklılığın gerekçesi bu duruma dayanmaktadır.

TTK m. 562/12’de internet sitesi açma yükümlülüğünün yanı sıra, internet sitesinde yayınlanması gereken içeriklerin usulüne uygun olarak yayınlanmaması halinde de aynı cezai sorumluluk öngörülmektedir. Bu durumda, TTK m. 562/12’ye göre, “bu fıkra da sayılan failler” yüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılmaktadır. TTK m. 562/12’de belirtilen failler, “şirketlerin yönetim organı üyeleri”dir. Oysa, Yönetmelik m. 5/4’e göre şirketler internet sitesine ilişkin yükümlülüklerini MTHS aracılığıyla da yerine getirebilmektedir. Eğer TTK m. 562/12’de “bu fıkra da sayılan” ifadesine yer verilmemiş olsaydı cezai sorumluluğun MTHS’ye ait olduğu kabul edilebilirdi. TTK m. 562/12’de “bu fıkra da sayılan” ifadesine yer verilerek MTHS’ler cezai sorumluluktan muaf tutulmuştur. Diğer bir ifadeyle, TTK’da öngörülmediği halde Yönetmelikte şirketlere MTHS aracılığıyla yükümlülüğü yerine getirme izni verilmesi, cezai sorumluluk yönünden kanun boşluğuna neden olmuştur. Bu durumda, şirketin MTHS’ye yayınlanmak üzere içeriği göndermesine rağmen MTHS ilgili içeriği yayınlamazsa yönetim kurulu üyesinin cezai sorumluluğu doğar mı? Benzer şekilde, MTHS’nin teknik şartlara aykırı faaliyette bulunması, usule aykırı olarak faaliyetine son vermesi ve ifadan kaçınması, şirketle MTHS arasındaki sözleşmenin feshi, MTHS’nin siber saldırıya uğraması gibi haklı veya haksız bir nedenle ilan yükümlülüğünü usulüne uygun yerine getirmemesi halinde cezai sorumluluktan söz edilebilir mi? Kanaatimizce, TTK m. 1524/2’de hukuki sorumluluk yönünden dahi yönetim kurulu üyelerinin kusuru aranırken, kusuru olmayan kişinin cezai sorumluluğundan bahsetmek hem TTK’daki hükmün amacıyla hem de ceza hukukunun temel ilkeleriyle bağdaşmaz. Ancak şirketin internet sitesi yükümlülüğünü MTHS aracılığıyla yerine getirmesi halinde yönetim kurulu üyelerinin kusuru yönünden özen yükümlülüğüne ve bu kapsamda tedbirli bir yönetici gibi davranma yükümlülüğüne sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Cezai sorumluluğa ilişkin bir diğer husus, fiilin kapsamına yöneliktir. TTK m. 562/12’de sorumluluğun doğmasına neden olan eylem yönünden “internet sitesine konulması gereken içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan” ifadesine yer verilmiştir. Ancak Yönetmelik’te içeriğin yayınlanmasının yanı sıra, yayında kalmasına yönelik asgari süreler de düzenlenmiştir. Örneğin, Yönetmelik m. 6/3’te belirtilen içerikler en az altı ay internet sitesinde ilanda tutulmalıdır. Kanaatimizce, TTK m. 562/12’deki “usulüne uygun bir şekilde koyma” eylemi yalnızca içeriğin ilan edilmesi ile sınırlı anlaşılmamalıdır. Hüküm, içeriğin Yönetmelik’te öngörülen alt yapıya sahip internet sitesinde Yönetmeliğe uygun şekilde yayınlanması ve yayında tutulması şeklinde anlaşılmalıdır. Ayrıca, Yönetmelik’te içeriklerin ilanı dışında arşivlenmesine (m. 12) ve internet sitesinin sahip olması gereken teknik şartlara (m. 11) ilişkin hususlar düzenlenmektedir. TTK m. 1524’ün amacının gerçekleşmesi için bu hususlara aykırılığın da cezai sorumluluğa bağlanması mevcut düzenlemeler çerçevesinde daha uygun olurdu.

Son olarak, aşağıda önerdiğimiz sistemde MTHS’ye ihtiyaç kalmayacağı için maddenin mevcut haliyle korunmasında bir sorun bulunmamaktadır. Ancak önerimizin kabul görmemesi ve mevcut sistemin devamı halinde TTK

m. 562/12'deki "bu fıkırdaki sayılan" ifadesinin çıkarılmasının ve "içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan" ifadesinin "içeriği usulüne uygun bir şekilde yayınlamayan" şeklinde düzeltilmesinin isabetli olacağı kanaatindeyiz.

B. HUKUKİ YAPTIRIM

İnternet sitesi açma yükümlülüğüne aykırılığın yaptırımı TTK m. 1524/2'de düzenlenmektedir. Bu hükme göre, yükümlülüğe aykırılık kanuna aykırılığın tüm sonuçlarının doğmasına yol açar ve kusuru bulunan yöneticilerin ve yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna neden olur. Ayrıca, yükümlülüğe aykırılık ilgili kararın iptal edilmesinin sebebini oluşturur. Buna göre, hem şirketin yöneticileri hem de içeriğe ilişkin karar yönünden iki farklı hukuki yaptırım öngörülmektedir.

TTK m. 1524/2'de yükümlülüğe aykırılık halinde "yöneticiler ile yönetim kurulu üyelerinin" hukuki sorumluluğu öngörülmektedir. TTK'da geçen yönetici ifadesi, TTK m. 367 kapsamında yönetim yetkisinin devredildiği "muraahhas müdür"leri kapsar mı? Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyesi olmayan ancak şirketin yönetim yetkisinin TTK m. 367 kapsamında devredildiği bir üçüncü kişinin yükümlülüğe aykırılık gerçekleştiğinde TTK m. 1524/2 kapsamında hukuki sorumluluğundan söz edilebilir mi? Benzer şekilde, TTK m. 368 ve m. 375 kapsamında şirkette üst düzeyde görevlendirilen ticari mümessil, ticari vekil gibi kişilerin yükümlülüğe aykırılık halinde hukuki sorumluluğu doğar mı? Kanaatimizce, TTK m. 1524/2 hükmü de cezai sorumluluğa ilişkin hüküm gibi 6335 sayılı Kanunla yükümlülüğün kapsamı daraltılırken değiştirilmemiştir. Diğer bir ifadeyle, TTK'nın ilk metninde tüm sermaye şirketleri internet sitesi açmakla yükümlü olduğu için ve bu şirketlerde yönetim organı "yönetim kurulu" ve "müdürler" gibi farklı kavramlarla ifade edildiği için yönetim kurulu üyesi dışında yönetici ifadesine de yer verilmiştir. 6335 sayılı Kanunla yükümlülük sadece bağımsız denetime tabi şirketlerle sınırlı hale getirilse de TTK m. 1524/2'deki hukuki sorumluluk yönünden değişikliğe gidilmemiştir. Ancak bu durum cezai sorumluluğun aksine bir yorum sorununun doğmasına neden olmuştur. Kanaatimizce, yükümlülüğe aykırılık halinde anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin dışında TTK m. 369 kapsamında özen yükümlülüğüne sahip olan şirket yöneticilerinin de hukuki sorumluluğuna başvurulabilir. TTK m. 1524/2'ye göre, sorumluluğun doğması yöneticinin veya yönetim kurulu üyesinin kusuruna bağlıdır.⁶⁷

TTK m. 1524/2'deki bir diğer hukuki yaptırım, yükümlülüğe aykırılık halinde ilgili kararların iptalidir. Öğretide ilk olarak TTK m. 1524'te öngörülen hukuki yaptırımın isabetsiz bir yasama tercihi olduğu ve kapsamının belirsiz olduğu ileri sürülmektedir.⁶⁸ Bu kapsamda, hukuka uygun bir şekilde alınan bir kararın yalnızca bilgi toplumu ve kamuyu aydınlatma amacıyla getirilen hükme aykırı olarak ilan edilmemesi sebebiyle iptal edilmesinin kanunun

⁶⁷ TTK m. 1524/2'de "kusuru bulunan" ifadesine yer verilmesinin isabetsiz olduğu yönünde bkz. Ömer Teoman, "Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?", C. 27, S. 4, 2011, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, s. 12.

⁶⁸ Moroğlu, 2020, s. 372; Teoman, s. 7; Kendigelen, 2016, s. 598.

amacını aştığı ve hukuki güvenliği tehlikeye düşürdüğü ifade edilmektedir.⁶⁹ Bunun yanı sıra, TTK m. 1524 kapsamında Yönetmelik m. 6/3-e bendinde şirkete açılan fesih davasının, m. 6/3-f bendinde fesih talebine ilişkin verilen kesinleşmiş mahkeme kararının, m. 6/3-j bendinde genel kurul kararının iptali veya butlanına ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararının yayınlanacağı öngörülmektedir. Bu davalara ilişkin mahkeme kararının ilan edilmemesi nedeniyle “kanuna aykırılığın tüm sonuçlarının doğacağını” ve “ilgili kararların iptal edileceğini” kabul etmek mümkün değildir.⁷⁰

TTK m. 1524/2’ye ilişkin en çok tartışma konusu olan husus,⁷¹ “iptale” ilişkin öngörülen hukuki yaptırımın niteliğidir.⁷² Bir görüşe göre, ilan yükümlülüğü kapsamındaki kararın hüküm doğurması için ilan edilmesi zorunluysa iptal yaptırımı yerine askıda geçersizlikten bahsetmek gerekirdi; ancak kanun hükmünde öngörülen yaptırım askıda geçersizlik şeklinde düzenlenmemiştir.⁷³ Bir diğer görüş ise, ilan yükümlülüğüne aykırılık halinde, içeriğe ilişkin kararın butlan ile geçersiz olduğunu ileri sürmektedir.⁷⁴ Ancak bu görüş, öğretide haklı olarak eleştirilmekte ve hukuka uygun bir belgenin sadece yayınlanmaması nedeniyle batıl olduğunu kabul etmek kanunun amacı ve sistematigi ile uyumlu görülmemektedir.⁷⁵ Öğretide, kanunun lafzından da yol çıkılarak yaptırımın “iptal edilebilirlik” olduğu görüşü ağırlık kazansa da,⁷⁶ kanuna aykırılığın müstakil bir iptal nedeni olup olmadığı hususunda görüş ayrılığı bulunmaktadır. Bir görüşe göre, TTK m. 1524’e aykırılık tek başına içeriğe ilişkin kararın iptal edilmesi sonucunu doğurmaktadır.⁷⁷ Diğer görüş ise, yükümlülüğe aykırılığın tek başına bir iptal sebebi olarak değerlendirilemeyeceğini,⁷⁸ iptalin gündeme gelmesi için aykırılığın kararın alınmasına etkili olması (etki kuralı) gerektiğini kabul etmektedir.⁷⁹ Yargıtay’ın

⁶⁹ Teoman, s. 9; Nihan Değirmencioğlu Aydın, Anonim Şirketlerde Rüçhan Hakkı, On İki Levha, İstanbul, 2021, s. 181.

⁷⁰ Aynı yönde bkz. Teoman, s. 10-11; Falcioğlu, s. 1318; Çelikboya, s. 307; Değirmencioğlu Aydın, s. 182.

⁷¹ Öğretide TTK m. 1524/2’deki yaptırım büyük ölçüde genel kurul çağrısının internet sitesinde ilan edilmesi çerçevesinde tartışılmıştır, bkz. Çelikboya, s. 304.

⁷² Kanun hükmünün açık olduğu yönünde ayrıca bkz. Tekinalp, 2006, s. 10. Öngörülen hukuki yaptırımın kapsamı ve niteliğine yönelik belirsizliklerin bulunduğu yönelik aksi yönde görüş için ayrıca bkz. Moroğlu, 2020, s. 373; Değirmencioğlu Aydın, s. 179-180.

⁷³ Moroğlu, 2016, s. 419.

⁷⁴ Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 5. Baskı, Vedat, İstanbul, 2020, s. 374 nr.14-73.

⁷⁵ Teoman, s. 10; Çelikboya, s. 310-311; Necla Akdağ Güney, “Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Aktif ve Pasif Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı Üzerine Bazı Düşünceler”, C. 4, S. 1, 2019, REGESTA Ticaret Hukuku Dergisi, s. 45, dn. 18.

⁷⁶ Aksi yönde görüş için bkz. Teoman, s. 9.

⁷⁷ Akdağ Güney, 2011, s. 85, dn. 141.

⁷⁸ Teoman, s. 8-9. Bu görüşe yönelik eleştiriler hakkında ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Çelikboya, s. 307, 311-312.

⁷⁹ Kırca, s. 228-229; Duran, s. 104 vd; Çelikboya, s. 301, 313-314. Bazı hususlarda yükümlülüğe aykırılığın ilgili kararın geçerliliğine etki etmeyeceği yönünde ayrıca bkz. Moroğlu, 2020, s. 372, Teoman, s. 8 vd.

uygulanması da bu görüş doğrultusunda olup aykırılık halinde iptal edilebilirliği etki kuralı çerçevesinde değerlendirmektedir.⁸⁰ Aykırılık halinde içeriğe ilişkin kararın “etki kuralı” çerçevesinde iptal edilebilirliği görüşünün, mevcut düzenlemenin amacı ve süreç içindeki değişiklikler dikkate alındığında görüşler içinde daha isabetli olduğu kanaatindeyiz. Ancak, en uygun çözüm, aşağıda önerdiğimiz sistem veya benzeri bir çözümün kabul edilmesi suretiyle hukuki yaptırıma ilişkin düzenlemenin yürürlükten kaldırılması olacaktır. Kanaatimizce, TTK m. 1524’ün amacı dikkate alındığında yükümlülüğe aykırılık halinde yalnızca idari veya adli para cezası öngörülmesi yeterli olacaktır.

Son olarak, TTK m. 1524/3’e göre, şirketin yayınlamakla yükümlü olduğu içeriğe erişim hakkı, ilgili olmak veya menfaati bulunmak gibi bir şarta bağlanamaz. Aksi halde, herkesin engelin kaldırılması davası açabileceği öngörülmektedir. Örneğin bu hükme göre içeriğe erişmek veya erişim kısıtının kaldırılması için kişinin şirketin pay sahibi olması aranmaz. Ancak TTK’da içeriğe erişmek için herhangi bir kısıt getirilemeyeceği öngörüldükten sonra, ihlal halinde “herkesin” dava açabileceğinin öngörülmesi menfaati bulunmayan kişilerin de dava açmasına imkan tanır mı? Kanaatimizce, TTK m. 1524/3’te herkesin içeriğe erişmek için dava açabileceği öngörülmüşse de 6100 sayılı Kanun m. 114/1-h’ye göre davacının davayı açmakta hukuki yararının bulunması ve bunu ispat etmesi gerekmektedir.⁸¹ Bu durumda davacının hukuki menfaatinin bulunup bulunmadığı tespit edilirken TTK m. 1524 hükmü geniş yorumlanabilir.

IV. SİSTEM ÖNERİSİ

Teknik altyapının kurulması ve bunun mali külfeti şirketlerin sorumluluğuna bırakılarak bilgi toplumu ve şeffaflık ilkesi sağlanamaz. Gerek TTK m. 1524 hükmünde amacına uygun olmayacak şekilde değişikliğe gidilmesi gerekse MTHS’lerin varlığı kanunun amacının gerçekleşmesi için gereken bütün külfeti şirketlere bırakmanın uygun ve işlevsel bir yöntem olmadığını göstermektedir.⁸² Bu nedenle, şeffaflığı sağlayacak mekanizmanın bizzat yetkili bakanlık bünyesinde kurulmasının isabetli olacağı kanaatindeyiz. Bu doğrultuda, ticaret sicillerinin ilişkili olduğu Ticaret Bakanlığı bünyesinde bir veri tabanı oluşturulmalıdır.⁸³ Söz konusu veri tabanının Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)⁸⁴ ile entegre olması büyük önem arz etmektedir.

⁸⁰ Örnek yargı kararı için bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2019/1742, K. 2020/4755, T. 05.11.2020; Yargıtay 11. HD. E. 2020/7083, K. 2022/2003, T. 16.03.2022, (<https://karararama.yargitay.gov.tr/>). Aynı yönde ayrıca bkz. İstanbul BAM 43. HD. E. 2020/1570, K. 2023/1054, T. 19.10.2023, (<https://emsal.uyap.gov.tr/>).

⁸¹ Aynı yönde bkz. Tekinalp, 2006, s. 6, 9, 12.

⁸² Aynı yönde bkz. Ergincan/ Bülbül, s. 197.

⁸³ Öğretide benzer bir modelin MTHS olarak da faaliyet gösteren MKK tarafından yürütülmesi önerilse de bizim önerdiğimiz model kapsamı ve MERSİS entegrasyonu hususu dikkate alındığında veri tabanı modelinin Ticaret Bakanlığı bünyesinde uygulanması daha uygun olacaktır, söz konusu öneri hakkında ayrıca bkz. Ergincan/ Bülbül, s. 198.

⁸⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. (<https://ticaret.gov.tr/ic-ticaret/ticaret-sicili/merkezi-sicil-kayit-sistemi-mersis.s.e.t.27.07.2025>).

MERSİS entegrasyonu sayesinde, ticaret siciline tescil ve ilan edilen hususların doğrudan veri tabanına aktarılması mümkün hale gelebilir ve bu sayede ciddi bir emek ve zaman tasarrufu sağlanmış olur.

Oluşturulacak veri tabanında tüm sermaye şirketleri için her şirkete özel bir sayfa uzantısının bulunması gerekmektedir. Veri tabanındaki şirket sayfasına şirketin yetkilendirdiği kişi, e-imza veya e-devlet gibi bir doğrulama yoluyla giriş yapabilmelidir. Bu sayede, yetkili kişi, şirkete ait sayfada ilan edilmesi aranan içerikleri paylaşabilecektir. Ancak, bilginin doğru ve uygun paylaşılmasını sağlamak adına, yetkili kişinin paylaşacağı içeriklerin sınırı ve usulü belirlenmelidir. Örneğin, ticaret siciline tescil ve ilan edilen ve MERSİS entegrasyonu ile doğrudan şirket sayfasında görülen içerikleri yetkili kişi sistem üzerinden değiştirememelidir. Bunun yanı sıra, özellik arz eden bazı içeriklerin değiştirilmesi veya silinmesi Bakanlık kontrolünde gerçekleştirilebilir.

Veri tabanı modelinin benimsenmesi halinde, şirketlerin yayınlamaları gereken içerikler yeniden düzenlenmelidir. Çünkü mevcut mevzuatta ilan edilmesi aranan içerikler bağımsız denetime tabi şirketler dikkate alınarak belirlenmiştir. Veri tabanında yayınlanması zorunlu olan içerikler şirketin türüne, faaliyet alanına, bağımsız denetime tabi olup olmamasına ve hakla açık olup olmamasına göre belirlenebilir. Ayrıca şeffaflık ve kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde bazı şirket türleri yönünden belirli hususların ilan edilmesi bu şirketlerin tercihlerine bırakılabilir.

Veri tabanı modelinde, veri tabanının güncel ve etkin kalması için kurulan şirketlere özel sayfanın gecikmeksizin tanımlanması ve tasfiye edilen şirketler yönünden uygun etiketlemenin gecikmesizin yapılması önem arz etmektedir. Her yıl binlerce şirketin kurulduğu ve tasfiye edildiği dikkate alındığında, bu işlemlerin otomasyonu yapay zeka destekli gerçekleştirilebilir. Ayrıca, şirketlerin incelenebilmesi ve içeriklerin kıyaslanabilmesi yönünden, şirketin türü, faaliyet alanı, merkezinin bulunduğu yer, bağımsız denetime tabi olma, halka açık olma, tasfiye halinde olma, içeriklerin türü vb. kriterlere göre filtreleme yapılabilir.

Bakanlık bünyesinde oluşturulacak veri tabanı bilgi toplumu ve şeffaflığın dışında TTK'da kabul edilen başka ilkelerin veya hükümlerin uygulanmasını kolaylaştırma potansiyeline sahiptir. Örneğin, oluşturulacak veri tabanı, TTK m. 397/5'te kabul edilen ancak henüz uygulanmayan denetim hükmünün etkinliğinde işlev görebilir. Veri tabanı aracılığı ile Bakanlık şirketlerden TTK m. 397/5 kapsamındaki denetimi gerçekleştirmek için belge paylaşımını talep edebilir ve gönderilen belgeler bu sistem üzerinden incelenebilir. Özellikle son yıllarda şirketlerin ticari defterlerini elektronik ortamda tutmaları yönünde kabul edilen düzenlemeler dikkate alındığında⁸⁵ oluşturulacak veri tabanı üzerinden belge gönderimi ve inceleme yapılması daha kolay ve işlevsel hale gelecektir.⁸⁶

⁸⁵ Örnek olarak bkz. İşletmenin Muhasebesiyle İlgili Olmayan Ticari Defterlerin Elektronik Ortamda Tutulması Hakkında Tebliğ, RG, 14.02.2025, S. 32813; Elektronik Defter Genel Tebliği m. 3.2.6.3, RG, 13.12.2011, S. 28141; Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ m. 23, RG, 19.12.2012, S. 28502.

⁸⁶ Aynı yönde bkz. Ergincan/ Bülbül, s. 196.

Veri tabanının oluşturulması sürecinde karşılaştırmalı hukuktaki uygulanan modeller örnek olarak dikkate alınabilir. Karşılaştırmalı hukukta, şirketlerin özellikle vergi ve muhasebe yönüyle ilgili bazı belge ve beyanları bir bilişim sistemi üzerinden kamu kurumlarına gönderebildikleri, beyan edilen bilgi ve belgelerin bir kısmının pay sahiplerinin erişimine açık olduğu sistemler bulunmaktadır.⁸⁷ Bu çerçevede, tespit edilebildiği kadarıyla, AB’de, Amerika Birleşik Devletleri’nde, Hollanda’da ve Avustralya’da modeller uygulanmaktadır.⁸⁸ Ancak söz konusu modeller büyük ölçüde vergi ve muhasebe denetimlerini standart bir şekilde sağlama işlevine sahip olup yukarıda yer verdiğimiz TTK m. 397/5 hükmüne paralel amaçları yerine getirmek için hazırlanmıştır. Diğer bir ifadeyle, bu ülkelerde uygulanan modeller şirketlerin kamu kurumlarına belge göndermesi için hazırlanmış alt yapılarıdır. Önerdiğimiz sistemde TTK m. 397/5 kapsamında bir mekanizmanın öngörülmesi halinde bu ülkelerdeki uygulamaların dikkate alınmasında fayda bulunmaktadır.

Son olarak, yukarıda ifade edildiği üzere bilgi toplumu bilgiye erişmek kadar bilgi güvenliğini de kapsayan bir yaklaşımla benimsenmelidir. Bu kapsamda, ilan edilmesi aranan içeriklerin doğru ve tam olmasını sağlayacak, değişiklik yapılması halinde zaman damgası ile tespit edilebilecek teknik altyapının veri tabanında bulunması gerekmektedir. Bu hususta Yönetmelik’te şirketler ve MTHS için aranan kriterler dikkate alınabilir. Bunun yanı sıra, kişilerin bu veri tabanına erişmesi, verileri incelemesi, verileri indirebilmesi veya başka bir yere aktarabilmesi de izlenebilir, denetlenebilir ve kontrol edilebilir bir çerçeveye sahip olmalıdır. Bireysel olarak bir şirkete ait bir verinin tek başına ekonomik bir değeri bulunmayabilir, ancak Türkiye’deki tüm şirketlerin belirli bir husustaki güncel durumunun toplu olarak incelenebilmesi, bu verilerin indirilebilmesi, başka bir cihaza aktarılabilmesi ilerleyen süreçlerde ciddi ölçekte siber ve sistemik risklerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu nedenle, veri tabanının güvenlik alt yapısı söz konusu riskleri dikkate alarak hazırlanmalıdır. Bu çerçevede veri tabanına erişmek için kullanıcılardan üyelik veya iki aşamalı giriş zorunluluğu aranması, verilerin ve erişimin katmanlı bir yapıda sunulması alınacak önlemler arasında görülebilir.

SONUÇ

TTK m. 1524’te öngörülen internet sitesi açma yükümlülüğü, şirketler hukukunda kurumsal yönetimin güçlendirilmesi, şeffaflığın sağlanması ve bilgi toplumu hizmetlerinin yaygınlaştırılması doğrultusunda önemli bir düzenlemedir. Ancak bu hüküm, hem ilk hâli hem de 6335 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler sonrasında, uygulamada ve doktrinde ciddi tartışmalara konu olmuştur. Düzenlemenin ilk hali tüm sermaye şirketleri için yükümlülük

⁸⁷ Ergincan/ Bülbul, s. 188.

⁸⁸ Sırasıyla bkz. AB The European Single Electronic Format (ESEF), (<https://www.esma.europa.eu/issuuer-disclosure/electronic-reporting> s.e.t. 27.07.2025); ABD Electronic Data Gathering, Analysis, and Retrieval system (EDGAR), (<https://www.sec.gov/submit-filings/about-edgar> s.e.t. 27.07.2025); Avustralya Standard Business Reporting, (<https://www.sbr.gov.au/about-sbr> s.e.t. 27.07.2025); Hollanda Standard Business Reporting, (<https://www.sbr-nl.nl/english/sbr-international> s.e.t. 27.07.2025).

öngörülmesi, şirketlere doğurduğu mali külfet ve yayınlanması gereken içeriklerin kapsamına yönelik belirsizlikler nedeniyle eleştirilmiştir. Buna karşılık, 6335 sayılı Kanunla hem yükümlülüğe tabi kişiler hem de yayınlanması gereken içeriğin kapsamı yönünden yapılan değişiklikler kanunun amacıyla, sistematik yorumuyla ve şeffaflık ilkesinin gerçekleşmesiyle uyumlu değildir. Ayrıca, yükümlülüğe aykırılığın sonuçları öğretide görüş ayrılıklarına neden olmuş; yanlış bir yasama tercihi olduğu ve hukuki belirsizliklere yol açtığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Uygulamada ise yükümlülüğün kanunun amacını gerçekleştirme yönünden oldukça işlevsiz ve biçimsel bir zorunluluğa dönüştüğü gözlemlenmektedir. Mevcut düzenleme kanunun amacını gerçekleştirme yönünden etkin ve elverişli bir araç niteliğine sahip değildir. Bu nedenle, mevcut düzenlemenin gözden geçirilmesi ve yöntem değişikliği gerekmektedir.

Önerdiğimiz modelde TTK m. 1524'ün Ticaret Bakanlığı bünyesinde, MERSİS ile entegre, merkezi bir veri tabanı modeli esas alınarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü, teknik altyapının kurulması ve bunun mali külfeti şirketlerin sorumluluğuna bırakılarak bilgi toplumu ve şeffaflık ilkesi sağlanamaz. Bu veri tabanı, sermaye şirketlerine özel sayfa uzantılarıyla ve yetkilendirilmiş kişilerce e-imza veya e-devlet ile erişilebilecek şekilde tasarlanmalıdır. Bu sayede, ilan edilmesi gereken içerikler güvenli, denetlenebilir ve standart bir ortamda paylaşılabılır. Sistemin doğru çalışması adına, ticaret siciline tescil edilen bilgiler doğrudan veri tabanına aktarılmalı ve bazı içeriklerin silinmesi ya da değiştirilmesi Bakanlık kontrolünde olmalıdır. Önerilen bu veri tabanı modelinde, ilan edilecek içeriklerin kapsamı yeniden belirlenmeli; şirketin türüne, faaliyet alanına ve halka açık olup olmamasına göre içeriğin kapsamı farklılaştırılmalıdır. Bazı içerikler açısından ise bu içeriklerin ilanı şirketlerin tercihe bırakılmalıdır. Ayrıca, sistemin güncel ve etkin kalabilmesi için şirketlere ait sayfalar gecikmesizden tanımlanmalı ve tasfiye edilen şirketlere ait içeriklerin yönetimi otomasyon ve yapay zekâ desteğiyle yürütülmelidir. Önerdiğimiz veri tabanı modelinde bilgiye erişimin yanı sıra bilgi güvenliğinin de sağlanması gerektiğinden, içeriklerin doğruluğu, bütünlüğü ve değişikliklerin zaman damgasıyla kayıt altına alınacağı teknik altyapının kurulması; erişim ve veri aktarımlarının izlenebilir, denetlenebilir ve kontrollü olması gerekmektedir. Veri tabanının güvenlik altyapısı siber ve sistemik riskler göz önünde bulundurularak tasarlanmalı; iki aşamalı kimlik doğrulama ve katmanlı erişim gibi teknik tedbirlerle desteklenmelidir. Bu modelin hayata geçirilmesi halinde, kanunun öngördüğü şeffaflık ve bilgi toplumu hedeflerinin çok daha etkin ve sürdürülebilir şekilde gerçekleşeceği kanaatindeyiz. Ayrıca, bu modelin benimsenmesi, TTK'daki kabul edildiği günden beri uygulanmayı bekleyen denetime ilişkin hükümlerin de hayata geçirilmesini kolaylaştırabilecektir.

Önerdiğimiz modelin benimsenmemesi durumunda ise mevcut düzenlemede bazı değişikliklerin yapılmasında fayda görülmektedir. İlk olarak, yükümlülüğe aykırılık halinde içeriğe ilişkin kararın iptalini öngören düzenlemenin kaldırılması görüşüne katılmaktayız. Bununla birlikte, teknik veya haklı nedenlerle içeriğe erişilememesi ihtimalinde asgari ilan süresinin kesilip kesilmeyeceği veya durup durmayacağı hususu netleştirilmelidir. Aksi halde, yükümlülüğe aykırılık nedeniyle gerçekleştirilecek hukuki yaptırımlar somut olayın şartlarına göre hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurabilir. Bir diğer değişiklik ihtiyacı yükümlülüğün MTHS aracılığı ile gerçekleşmesi halinde

cezai sorumluluğa ilişkindir. Bu kapsamda, TTK m. 562/12'deki “bu fıkra da sayılan” ifadesinin çıkarılması ve “içeriği usulüne uygun bir şekilde koymayan” ifadesinin “içeriği usulüne uygun bir şekilde yayınlamayan” şeklinde düzeltilmesi isabetli olacaktır. Son olarak, mevcut düzenlemede yayınlanması gereken içeriklerin kapsamı, bilgi güvenliği ve kişisel verilere ilişkin düzenlemelerle uyumu açısından gözden geçirilmelidir.

KAYNAKÇA

Akdağ Güney N, “Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Aktif ve Pasif Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı Üzerine Bazı Düşünceler”, C. 4, S. 1, 2019, REGESTA Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 37-56.

Akdağ Güney N, Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Avrupa Birliği Mevzuatı Çerçevesinde Ticaret Sicili, İTO Yayınları, İstanbul, 2011.

Altaş S, “İlk Defa Bağımsız Denetime Tabi Olan Şirketlerde İnternet Sitesi Kurma Yükümlülüğünün Başlangıç Tarihinin Belirsizliği”, C. 11, S. 124, 2015, Mali Hukuk Dergisi, ss. 47-57.

Altaş S, “Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre İnternet Sitesi Açma ve Yönlendirilmiş Mesaj Bulundurma Zorunluluğu”, S. 103, 2011, Mali Çözüm Dergisi, ss. 143-150.

Aydoğan G, Anonim Şirketlerde Kamuyu Aydınlatma Belgelerinden Doğan Hukuki Sorumluluk, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2021.

Bahtiyar M, “6102 Sayılı TTK. ve İkincil Düzenlemelere Göre Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi – I,” iç. Türk Ticaret Kanunu’na İlişkin İkincil Mevzuatın Değerlendirilmesi Sempozyumu, (ed.) Ömer Teoman et. al., Seçkin, Ankara, 2014, ss. 113-132.

Baş K, “Anonim Şirketlerde Pay Sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu m. 198 Uyarınca Bildirim Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğe Aykırılığın Sonuçları”, C. 36, S. 1, 2020, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 57-100.

Çelikboya K, “Genel Kurul Toplantı Çağrısının İnternet Sitesinde İlan Edilmemesinin Genel Kurul Kararının Geçerliliğine Etkisi”, C. 12, S. 1, 2024, Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, ss. 301-318.

Değirmencioglu Aydın N, Anonim Şirketlerde Rüçhan Hakkı, On İki Levha, İstanbul, 2021.

Demir H E, Sermaye Piyasası Kurulu’nun Anonim Şirketlerdeki Yönetim Kuruluna İlişkin Kurumsal Yönetim İlkeleri, On İki Levha, İstanbul, 2013.

Duran A, Sermaye Şirketlerinde İnternet Sitesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2013.

Eminoğlu C, Türk Ticaret Kanunu’nda Kurumsal Yönetim, On İki Levha, İstanbul, 2014.

Erginçan Y/ Bülbül Ö, “Şirketler Bilgi Portalı: Türkiye İçin Bir Model Önerisi”, C. 23, S. 2, 2015, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, ss. 173-201.

Faal M, “T.T.K. m.1524 Uyarınca İnternet Sitesi Açma Yükümlülüğü Bulunan Şirket Sayısının Az Olması Sorunu”, C. 47, S. 121, 2022, Bursa Barosu Dergisi, ss. 98-105.

Falcioğlu M Ö, “Anonim Şirketlerin İnternet Sitesi Açma Yükümlülüğü ve Aykırılığın Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü Bakımından Etkisi”, C. 14, S. 159, 2016, Legal Hukuk Dergisi, ss. 1299-1330.

Günay E D, Sermaye Piyasası Hukuku’nda Örtülü Kazanç Aktarımı ve Türk Ticaret Kanunu Açısından Değerlendirilmesi, On İki Levha, İstanbul, 2018.

Karasu R, “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Anonim Şirketlerde Kurumsal Yönetim ile Getirilen Yenilikler”, C. 4, S. 2, 2013, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, ss. 33-60.

Kendigelen A, “Yeni Türk Ticaret Kanununun Genel Olarak Değerlendirilmesi ve Başlangıç Hükümleri”, C. 16, S. 3-4, 2012, EÜHFD, ss. 1-29.

Kendigelen A, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Değişiklikler, 3. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2016.

Kırca İ, Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 3. Baskı, Oniki Levha, İstanbul, 2022.

Moroğlu E, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2016.

Moroğlu E, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, 9. Baskı, On İki Levha, İstanbul, 2020.

OECD, G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023, OECD Publishing, Paris, 2023. (2023a)

OECD, OECD Corporate Governance Factbook 2023, OECD Publishing, Paris, 2023. (2023b)

Özkorkut K, “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda Şirkete Borçlanma Yasağı, Finansal Raporlama ve Bağımsız Denetime İlişkin Değişiklikler”, C. 28, S. 3, 2012, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 45-74.

Özkorkut K, Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2013.

Paslı A, ““Compliance” Kavramının Anonim Ortaklıklar Hukukundaki Anlamı ve Sorumluluk Sistemine Etkisi”, C. 71, S. 2, 2013, İÜHFM, s. 317-334.

Soysal T, “Kurumsal Yönetişim İlkeleri Işığında Ticaret Kanunu Kapsamında Şirketlerin İnternet Sitesi Açma Yükümlülükleri ve Düzenlemeye İlişkin Değerlendirmeler”, C. 9, S. 1, 2022, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, ss. 169-245.

Şehirli Çelik F H/ Kırca İ/ Manavgat Ç, Anonim Şirketler Hukuku, C. 1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 2013.

Tekinalp Ü, “Erişim Hakkı”, C. 23, S. 4, 2006, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 5-14.

Tekinalp Ü, “Yeni Ticaret Kanunun İçerdiği Sermaye Ortaklıklarına İlişkin Yeni Yaklaşımlar”, C. 35, S. 286, 2012, Vergi Sorunları Dergisi, ss. 9-18.

Tekinalp Ü, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 5. Baskı, Vedat, İstanbul, 2020.

Teoman Ö, “Sermaye Ortaklıklarının İnternet Sitesi Açma ve Burada Yasada Öngörülen İçerikleri Yayımlama Yükümlülüğüne Aykırı Davranmanın Yaptırımı Nedir?”, C. 27, S. 4, 2011, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, ss. 5-14.

Tevetoğlu M, “Türk Ticaret Kanunu’na Göre Şirketler Hukukunda Dijital Teknolojilerin Yeri”, iç. Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi 20-22 Temmuz 2020, (ed.) Havva Karagöz, F. Beril Özcanlı, Seda Palanduz, On İki Levha, İstanbul, 2021, ss. 419-452.

Ulusoy E, “Ticaret Siciline Tescilin Olumsuz Etkisine Veda Elektronik Ticaret Sicili- Ticaret Sicili Bankası İnternet Sayfası”, Prof. Dr. Hüseyin Ülgen’e Armağan, C. 1, Vedat, İstanbul, 2007, ss. 89-126.

Winter J (ed.), “Report of The High Level Group of Company Law Experts on A Modern Regulatory Framework For Company Law in Europe”, Brusselss, 2002, s. 38, (https://www.ecgi.global/sites/default/files/report_en.pdf s.e.t. 27.07.2025).

Yalçın S, “Türk Ticaret Kanunda Web Sitesi Kullanım Zorunluluğu: Kurumsal Yönetim Kapsamında Menfaat Sahiplerinin İhtiyaçlarının Karşılanması”, S. 38, 2013, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, ss. 171-183.